ADEDE
SEARCH & RECOVERY

2019

ARCHEOLOGIENOTA Sint-Idesbaldusstraat te Veurne (West-Vlaanderen)

ADEDE Archeologisch Rapport 447

Janssens David

ADEDE ARCHEOLOGISCH RAPPORT 447

Archeologienota Sint-Idesbaldusstraat te Veurne (West-Vlaanderen).

JANSSENS DAVID

Colofon

Uitgever	ADEDE bvba
Jaar van uitgave	2019
Plaats van uitgave	Gent
Redactie	Alexander Cattrysse
ISSN	2033-6810

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van ADEDE bvba.ADEDE bvba is niet aansprakelijk voor eventuele schade voortvloeiend uit diens adviezen.

Inhoudsopgave

1 Administratieve fiche ..... - 5 -
2 Bureauonderzoek ..... - 10 -
2.1 Archeologische voorkennis ..... - 10 -
2.2 Aanleiding van het onderzoek ..... - 10 -
2.3 Doel van het onderzoek ..... - 10 -
2.4 Huidige situatie projectgebied ..... - 11 -
2.5 Beschrijving geplande werken ..... - 11 -
2.6 Randvoorwaarden ..... - 12 -
2.7 Werkwijze ..... - 12 -
3 Assessmentrapport ..... - 28 -
3.1 Landschappelijke situering van het onderzoeksgebied ..... - 28 -
3.2 Geo(morfo)logische en bodemkundige situering van het onderzoeksgebied ..... - 33 -
3.2.1 Tertiair geologisch ..... - 33 -
3.2.2 Quartair geologisch ..... - 34 -
3.2.3 Bodem ..... - 35 -
3.2.3.1 Bodemtypekaart ..... - 35 -
3.2.3.2 Potentiële bodemerosie ..... - 37 -
3.2.3.3 Erosiegevoeligheid ..... - 38 -
3.2.3.4 Landgebruik ..... - 39 -
3.2.3.5 Gewestplan ..... - 40 -
3.3 Historische situering van het onderzoeksgebied ..... - 41 -
3.3.1 Algemene historische situering ..... - 41 -
3.3.2 Historisch kaartmateriaal ..... - 43 -
3.3.2.1 Kaart van Ferraris (1771 – 1778) ..... - 43 -
3.3.2.2 Atlas der Buurtwegen (1840) ..... - 44 -
3.3.2.3 Topografische kaart van Vandermaelen (1846 – 1854) ..... - 45 -
3.3.2.4 Overzicht orthofoto's 20e en 21e eeuw. ..... - 47 -
3.4 Archeologische situering van het projectgebied ..... - 49 -
3.4.1 Meldingen CAI ..... - 49 -
3.4.2 Archeologienota's en recente onderzoeken in de nabije omgeving. ..... - 51 -
3.4.3 Archeologische waardering adhv. Bovenstaande resultaten ..... - 52 -

4 Besluit ..... - 54 -
4.1 Besluit gespecialiseerd publiek ..... - 54 -
5 Bibliografie ..... - 56 -
6 Lijst van figuren ..... - 58 -

1 Administratieve fiche

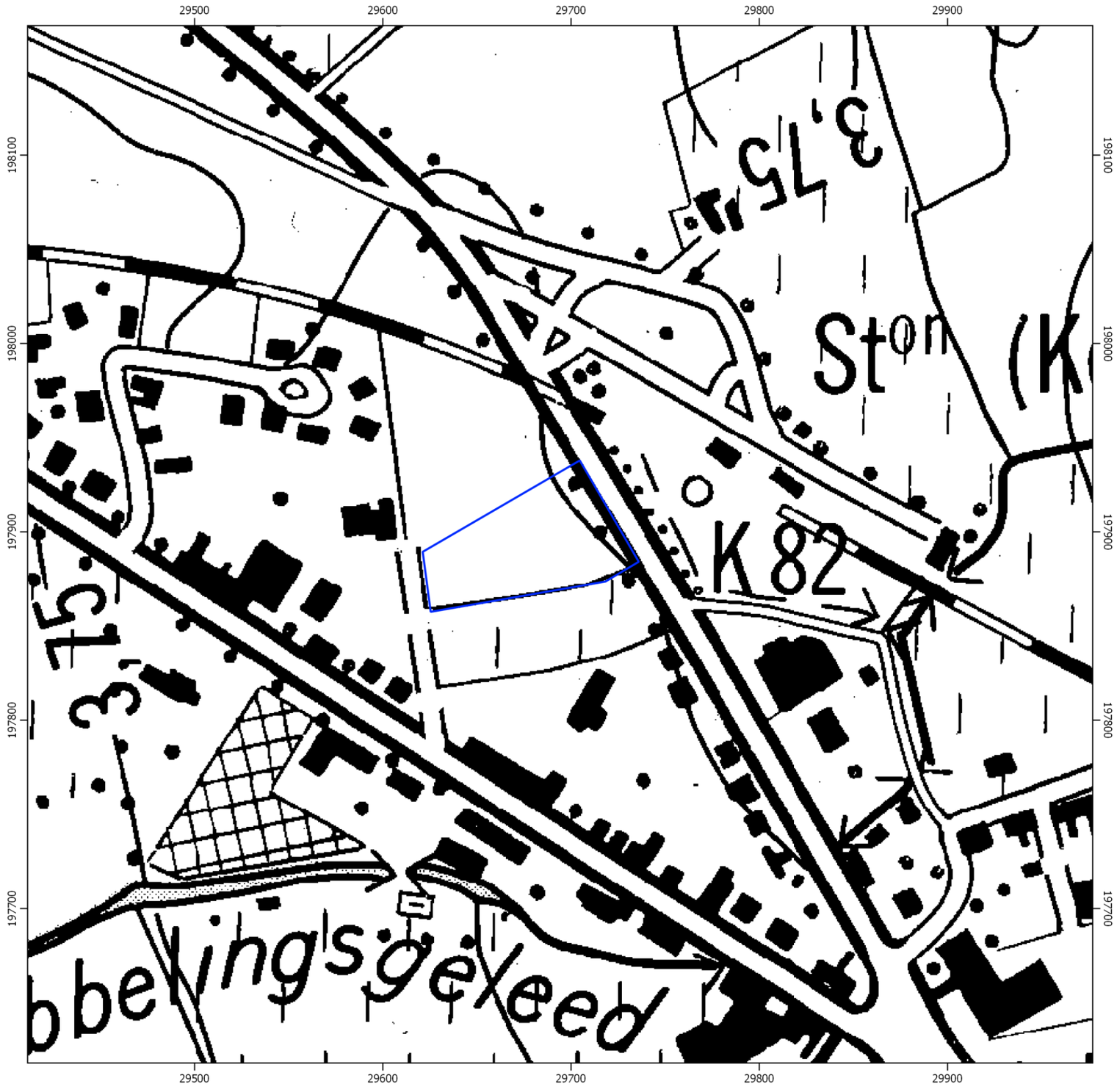
Projectcode	2019F255
Site	Veurne - Sint-Idesbaldusstraat
Projectsigle ADEDE	VEU-SIN
Ligging	Sint-Idesbaldusstraat 27 8630 Veurne
Topografische kaart	Zie plannr. 1
Soort onderzoek	Bureauonderzoek
Aard van de vervolgwerken	Bouw bedrijfspanden met bijhorende parking
Uitvoerder	ADEDE bvba
Erkenningsnummer ADEDE bvba	2015/00058
Erkend archeoloog	Simon Claeys 2017/00184 Alexander Cattrysse 2017/00187
Tijdelijke bewaarplaats archief	ADEDE bvba
Bibliografische referentie	Janssens, D., 2019, Archeologienota Sint-Idesbaldusstraat te Veurne (West-Vlaanderen), ADEDE Archeologisch Rapport 447, Gent.
Periode uitvoering	Juli 2019
Thermen thesaurus Onroerend Erfgoed	Archeologienota, Bureauonderzoek
Verstoorde zones	Bebouwing met nutsleidingen, verharding en parking

ADEDE
SEARCH & RECOVERY

Veurne-Sint Idesbaldusstraat	
Topokaart	
2019F255	Bron; Lambert 72
8/7/2019	Aangemaakt m.b.h. QGIS

Legende
Projectgebied VEU-SIN

0 50 100 m

ADEDE
SEARCH & RECOVERY

Veurne-Sint Idesbaldusstraat	
Orthofoto 2018	
2019F255	Bron; Lambert 72
8/7/2019	Aangemaakt m.b.h. QGIS

Legende
Projectgebied VEU-SIN

0 50 100 m

ADEDE
SEARCH & RECOVERY

Veurne-Sint Idesbaldusstraat	
GRB	
2019F255	Bron; Lambert 72
8/7/2019	Aangemaakt m.b.h. QGIS

Legende
Projectgebied VEU-SIN

ADEDE
SEARCH & RECOVERY

Veurne-Sint Idesbaldusstraat	
Verstoorde Zones	
2019F255	Bron; Lambert 72
8/7/2019	Aangemaakt m.b.h. QGIS

Legende
- Projectgebied VEU-SIN
- Verstoorde Zone: Gebouw
- Verstoorde Zone: Verharding

0 25 50 m

2 Bureauonderzoek

2.1 Archeologische voorkennis

Binnen het onderzoeksgebied werd voorafgaand nog geen archeologisch onderzoek verricht. In de directe en nabije omgeving zijn reeds verscheidene archeologische waarden gekend. Deze worden toegelicht in het assessmentrapport

2.2 Aanleiding van het onderzoek

De archeologienota werd opgemaakt naar aanleiding van een geplande omgevingsvergunningsaanvraag voor stedenbouwkundige handelingen waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 1000m² of meer beslaat en de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 3000m² of meer bedraagt. De initiatiefnemer is daarom verplicht een bekrachtigde archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag.

2.3 Doel van het onderzoek

Deze archeologische nota heeft tot doel om door middel van de bestaande archeologische, geografische, geologische, en historische bronnen de mogelijkheid tot het aantreffen van archeologisch waardevolle sites binnen het projectgebied te onderzoeken. Aan de hand van de verzamelde informatie wordt vervolgens een programma van maatregelen opgesteld met het doel de archeologische kennis te bewaren voor de volgende generaties.

Volgende onderzoeksvragen worden in deze archeologienota behandeld:

- Welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologisch potentieel van het onderzoeksgebied?
- Zijn er archeologische sites met relevante cultuurhistorische waarde gekend op of in de omgeving van het onderzoeksgebied?
- Hoe evolueerde het historisch landgebruik van het onderzoeksgebied?
- Hoe evolueerde de historische bebouwing van het onderzoeksgebied?
- Wat is de potentiële impact van de geplande werken op het cultuurhistorisch en archeologisch erfgoed?

2.4 Huidige situatie projectgebied

Binnen het plangebied gelegen te Veurne, Sint- Isebaldusstraat 27 bevindt zich momenteel een verkoopfiliaal van Opel met bijhorende woning ten zuiden, gekend als garage van Hollebeke met bijhorende parking. De garage werd origineel opgebouwd in 1947, vlak na de tweede wereldoorlog[1] op een andere locatie, ter hoogte van De Panne. Dit filiaal werd opgericht omstreeks 1990[2].
Het pand is omgeving door parkeervoorziening, achteraan de woning is een kleine tuinzone. Het terrein wordt achteraan begrensd door een aarden talud met gracht.

Figuur 1. Zicht op het terrein van straat[3]

2.5 Beschrijving geplande werken

Volgend op de verleende vergunning wordt het bestaande pand (1.143m²) en het bijgebouw (221m²) gesloopt en de bestaande parking verwijderd. Daarna worden twee nieuwe handelspanden opgericht, elk met een oppervlak van ca. 999.5m. Deze worden opgericht deels boven het bestaande pand, deels boven de achterliggende verharding. De opbouw hiervan gebeurt door middel van een algemene vloerplaat met een dikte van 16cm en onderfundering waarbij de totale dikte ca. 25-30cm bedraagt. De buitencontouren van deze panden wordt opgebouwd door middel van paalfundering op paalvoeten (lokale zoolfundering) met een afmeting van ca. 60*60*40cm en een tussenafstand variërende van 5m tot 6 meter. Tussen de twee panden in worden eveneens palen voorzien.
De parking vooraan het pand wordt uitgebreid met een totaal van 62 parkeerplaatsen, opnieuw door middel van asfaltverharding. Ook dit gebeurt deels boven de locatie waar het huidige verkoopfiliaal

[1] *Westkustmagazine, 2014, 15*
[2] *Info opdrachtgever*
[3] *www.google.be*

zich bevindt. Een 6 meter brede weg wordt voorzien aan de zuidzijde. Ook de huidige tuinzone wordt ingenomen door parking.

Een combinatie van regenwaterputten, bufferputten en pompputten wordt voorzien langsheen de zuidelijke rand, variërende met inhoud van 10.000 liter voor de regenwaterput tot 20.000 liter voor de bufferputten en pompput. Een tweede regenwaterput wordt eveneens voorzien ten noordwesten, ter hoogte van het tweede pand evenals twee septische putten elk met een inhoud van 2000 liter. Een wadi wordt ingeplant ten westen, ter hoogte van de bestaande groenzone. Deze zal een oppervlakte hebben van ca. 168m² (149m² infiltratieoppervlakte) met een buffervolume van ca. 44,49m³ wat zich vertaalt in een diepteingreep van ca. 60cm.

2.6 Randvoorwaarden

Eventueel vervolgonderzoek met ingreep in de bodem dient uitgevoerd te worden via uitgesteld traject wegens de onmogelijkheid tot voorafgaande uitvoering. Hiervoor dient de bestaande bebouwing en verharding voorafgaand gesloopt te worden.

2.7 Werkwijze

Dit bureauonderzoek heeft tot doel de aanwezigheid en de bewaringstoestand van de archeologische resten binnen het projectgebied in te schatten, alsook de impact van de geplande werken op het aanwezige archeologische erfgoed. Op basis van de verworven kennis kunnen concrete aanbevelingen geformuleerd worden voor een eventuele verder prospectie-/opgravingsstrategie. De archeologische verwachting van het projectgebied wordt gebaseerd op gekende geologische, landschappelijke, archeologische, historische en geografische bronnen. Hiervoor wordt beroep gedaan op gekende literatuur, de Centraal Archeologische Inventaris, het Geoportaal van Onroerend Erfgoed en de Databank Ondergrond Vlaanderen. Dit alles wordt vervolgens samengelegd met topografische kaarten, recente luchtfoto's, kadasterkaarten en plannen van de gekende/geplande toestand.

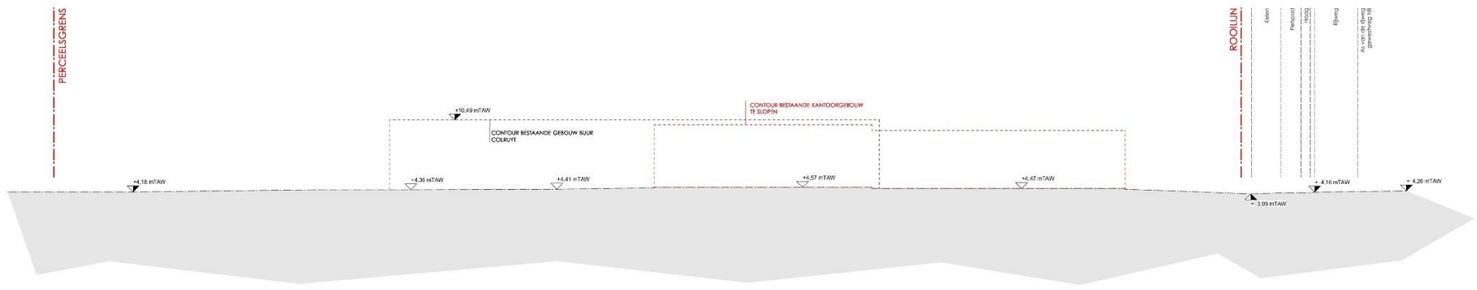
Overzicht geconsulteerde kaarten:

- Onderzoeksgebied:
  - Inplantingsplan huidige toestand
  - Inplantingsplan geplande toestand
  - Doorsnede bestaande toestand
  - Doorsnede nieuwe toestand

- Geografische/geo (morfo)logische en bodemkundige situering:
  - Topografische kaart
  - Orthofoto
  - Kadasterkaart
  - Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen II
  - Tertiair geologische kaart
  - Quartair geologische kaart
  - Bodemtypekaart
  - Potentiële bodemerosiekaart
  - Erosiegevoeligheidskaart
  - Bodemgebruiksbestand
  - Gewestplan
- Historische situering:
  - Cartes des Pays-Bas van Fricx, 1744
  - Kaart van Ferraris, 1777
  - Atlas der Buurtwegen, 1840
  - Kaart van Vandermaelen, 1846-1854
  - Kaart van Popp, 1842-1879
  - Luchtfoto's
- Archeologische situering:
  - Geoportaal Centraal Archeologische Inventaris
  - Inventaris Onroerend Erfgoed

Bestaande Toestand

WONEN
Pannestraat 167
8630 Veurne
afd. 1 Veurne sectie E, nr. 330 W³
HANDEL
Sint-Idesbaldusstraat 25
8630 Veurne
afd. 1 Veurne sectie E, nr. 329 R
HANDEL
Sint-Idesbaldusstraat 27
8630 Veurne
afd. 1 Veurne sectie E, nr. 328 M
HANDEL
Sint-Idesbaldusstraat 27a
8630 Veurne
afd. 1 Veurne sectie E, nr. 328 P
WOONHUIS
TE SLOPEN
221m²
GARAGECOMPLEX OPEL
TE SLOPEN
1.143m²
nr 27
Tuin
grazen
PARKING
steenslag
beton
container
18m²
Asfalt
BOORDSTEEN
TOELEVERING
NOODDEUR
HANDELSPAND
TORFS
GROENZONE
BOUWLIJN
ROOILIJN
keien
klinkers
FIETSPAD
haag
rand rijweg
AS VAN DE WEG
N8 - Gewestweg - asfalt
Sint-Idesbaldusstraat
<<< richting VEURNE CENTRUM <<<
>>> richting KOKSIJDE >>>
RIOOLDEKSEL
PUTRAND
INPLANTING
Nieuwe bebouwing
Bestaande bebouwing
klinkers (parkeerplaatsen)
Grijze klinkers (voetpad)
Bestaande klinkers
Steenslag / keien
Beton
Asfalt
Groenzone
Haag
Beplanting
Perceelsgrens
Perceelsgrens omliggende
Te behouden hoogtematen
Bestaande hoogtematen
Nieuwe hoogtematen
Bestaande hoogtematen
Hydrant
Kijkrichting foto's
Verlichtingspaal
Deksel riolering
Straatkolk
Gelijkgrondse (voet)stoep
Opstaande (voet)stoep
Goot
TECRO & KREA ARCHITECTEN
DOSSIERNUMMER
18.4064
VOORONTWERP
BOUWHEER
Frank Van Hollebeke
BOUWPLAATS
Sint-Idesbaldusstraat 27, 8630 VEURNE
KADASTER
sectie E
nr. 328m
BOUWEN VAN HANDELSRUIMTE MET WOONGELEGENHEID, VAN BESTAANDE BEBOUWING VEURNE
Inplanting BT
Inplanting BT
S. MERTENS
A. CROON

GEVEL
1. Betonpanelen grijs
2. Betonpanelen wit
3. Dakrand wit
4. Buitenschrijnwerk (donkergrijs)
5. Glas
6. Sectionaalpoort (donkergrijs)
7. Betonplint (grijs)

SCHAALLAT
0 50 100 200 50cm

NOORDEN

TECRO & KREA ARCHITECTEN

DOSSIERNUMMER
18.4064
VOORONTWERP

BOUWHEER
Frank Van Hollebeke

BOUWPLAATS
Sint-Martelaarsdoodstraat 27, 8630 VEURNE

KADASTER
afdeling: 1
sectie: E
n°: 329/m

PROJECT
BOUWEN VAN HANDELSRUIMTE MET PARKING NA AFBRAAK VAN BESTAANDE BEBOUWING VEURNE

VOORWERP
Terreinsnede AA BT

Revisie:
nr. datum toelichting

Terreinsnede AA BT

Architect:
S. MERTENS
architect-stedenbouwkundige

A. CROON
stedenbouwkundige

Formaat: ISO A1
Schaal: 1/100
Datum: 06/07/2019
Projectmanager: SPI
Getekend door: pennig
Pagina nr: SA_MELVIBOUW_1_0_AA

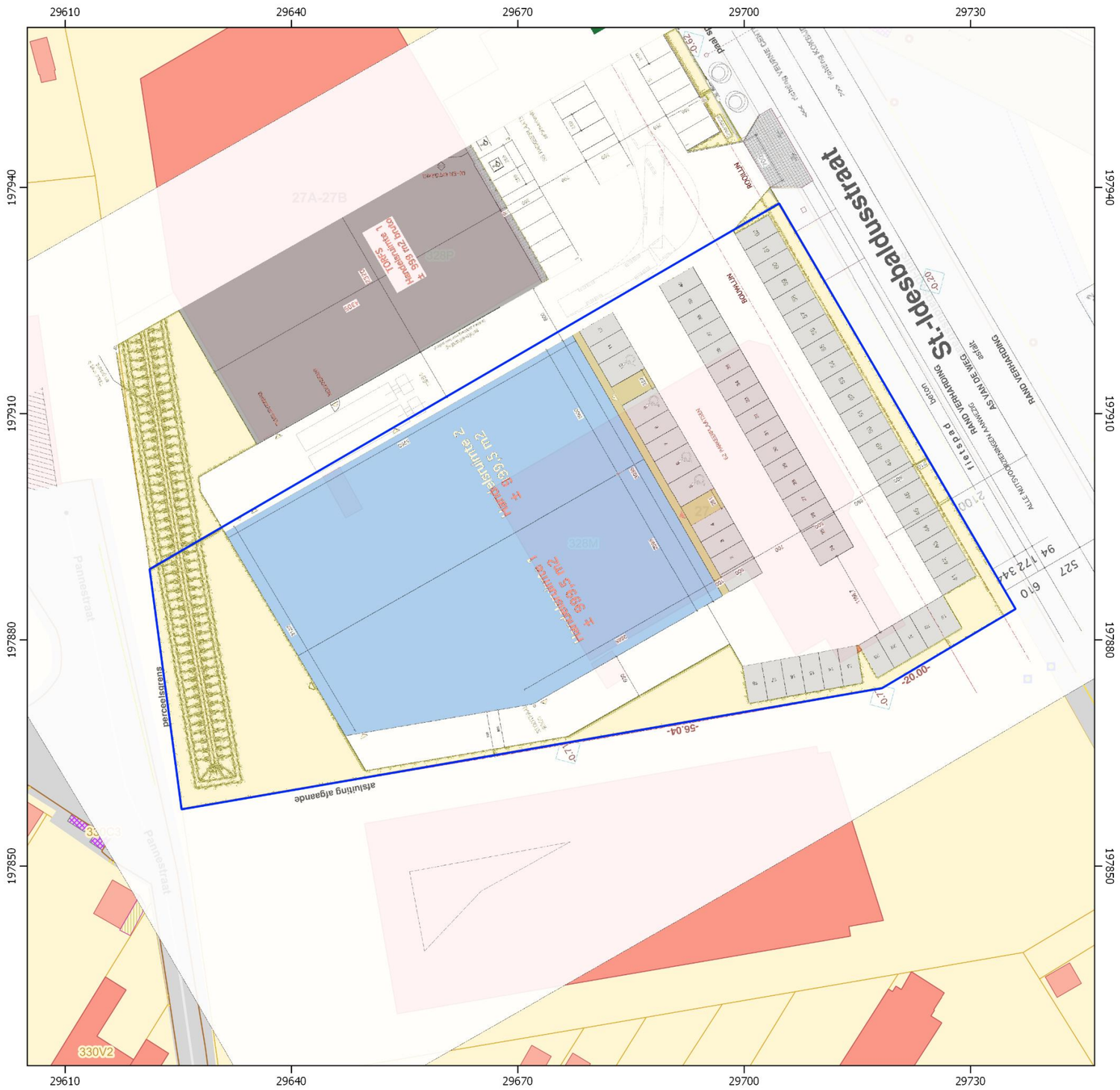
Geplande Toestand

ADEDE
SEARCH & RECOVERY

Veurne-Sint Idesbaldusstraat	
Inplantingsplan	
2019F255	Bron; Lambert 72
8/7/2019	Aangemaakt m.b.h. QGIS

Legende
Projectgebied VEU-SIN

0 10 20 30 m

TOTALE PERCEELSOPP.	**± 5.140 m²**
Bebouwing	**± 1.999 m²**
Asfaltverharding	**± 1.293 m²**
Klinkersverharding PP	**± 817 m²**
Klinkersverharding	**± 106 m²**
Groenzone	**± 925 m²**
Parking totaal	
1pp. 32m2	**63 stuks**

TECRO & KREA ARCHITECTEN

DOSSIERNUMMER
18.4064
VOORONTWERP

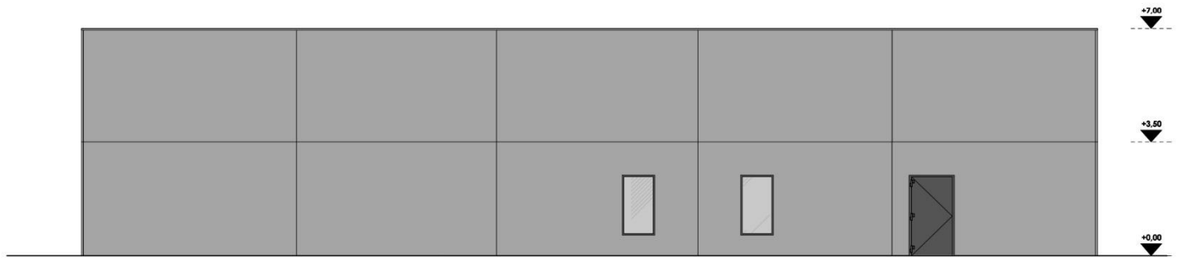
BOUWHEER
Frank Van Hollebeke

BOUWPLAATS
Sint-Idesbaldusstraat 27, 8630 VEURNE

KADASTER

BOUWEN VAN HANDELSPANDEN MET PARKING IN HERLA- VAN BESTAANDE BEBOUWING VEURNE

Inplanting NT

GEVEL

1. Betonpanelen grijs
2. Betonpanelen wit
3. Dakrand wit
4. Buitenschrijnwerk (donkergrijs)
5. Glas
6. Sectionaalpoort (donkergrijs)
7. Betonplint (grijs)

SCHAALLAT

0 50 100 200 50cm

NOORDEN

TECRO & KREA ARCHITECTEN
Blarenbergiaan 4/001 - 2800 Mechelen
BTW/TVA 430 564 885
Tel. 015-29 11 33 - Fax 015-20 09 05
Bank/Banque 645-1133394-81

DOSSIERNUMMER
18.4064
VOORONTWERP

BOUWHEER
Frank Van Hollebeke

BOUWPLAATS
Sint-Idesbaldusstraat 27, 8630 VEURNE

KADASTER:
afdeling: 1
sectie: E
n°: 328m

PROJECT
BOUWEN VAN HANDELSRUIMTE MET PARKING NA AFBRAAK VAN BESTAANDE BEBOUWING VEURNE

VOORWERP
Gevel Achter

Revisie:
n° datum tekenaar

Gevel Achter

Architect:
S. MERTENS
architect-zaakvoerder
A. CROON
zaakvoerder

Formaat: 70 / 29,7
Project manager: gvb
Schaal: 1/100
Getekend door: grbho
Datum: 09/07/2019

Pagina n°:
BA_NIEUWBOUW_G_N_A

GEVEL
1. Betonpanelen grijs
2. Betonpanelen wit
3. Dakrand wit
4. Buitenschrijnwerk (donkergrijs)
5. Glas
6. Sectionaalpoort (donkergrijs)
7. Betonplint (grijs)

SCHAALLAT
0 50 100 200 50cm

NOORDEN

TECRO & KREA ARCHITECTEN

Blarenbergstraat 47/01 - 2800 Mechelen
BTW/TVA 436 564 885
Tel. 015 29 11 33 - Fax 015 20 69 06
Bank/Banque 645-1133094-81

DOSSIERNUMMER
18.4064
VOORONTWERP

BOUWHEER
Frank Van Hollebeke

BOUWPLAATS
Sint-Martelaarslaanstraat 27, 8630
VEURNE

KADASTER
afdeling: 1
sectie: E
nr.: 328m

PROJECT
BOUWEN VAN HANDELSRUIMTE MET PARKING NA AFBRAAK VAN BESTAANDE BEBOUWING VEURNE

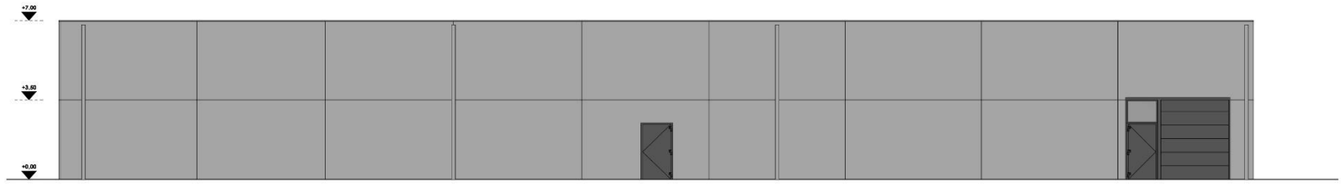
VOORWERP
Gevel Links

Revisie:
nr. datum toelichting

Gevel Links

Architect:
S. MERTENS
architect-zaakvoerder
A. CROON
zaakvoerder

Formaat: ISO A1
Schaal: 1/100
Datum: 06/07/2019
Project manager: SM
Getekend door: jenny
Pagina nr: SA_RELWBOUW_G_N_L

GEVEL
1. Betonpanelen grijs
2. Betonpanelen wit
3. Dakrand wit
4. Buitenschrijnwerk (donkergrijs)
5. Glas
6. Sectionaalpoort (donkergrijs)
7. Betonplint (grijs)

SCHAALLAT
0 50 100 200 50cm

NOORDEN

TECRO & KREA ARCHITECTEN

Blarenbergstraat 47/01 - 2800 Mechelen
BTW/TVA 436 564 885
Tel. 015 29 11 33 - Fax 015 20 69 06
Bank/Banque 645-1133094-81

DOSSIERNUMMER
18.4064
VOORONTWERP

BOUWHEER
Frank Van Hollebeke

BOUWPLAATS
Sint-Martelaarslaanstraat 27, 8630
VEURNE

KADASTER
afdeling: 1
sectie: E
nr.: 328m

PROJECT
BOUWEN VAN HANDELSRUIMTE MET PARKING NA AFBRAAK VAN BESTAANDE BEBOUWING VEURNE

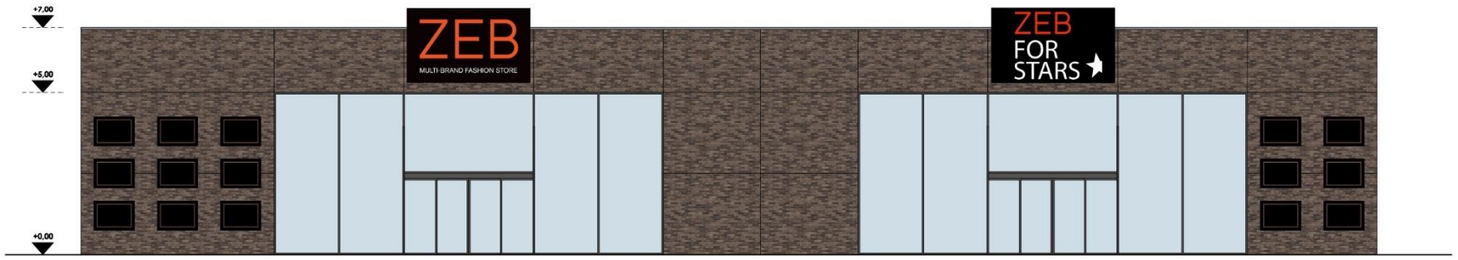
VOORWERP
Gevel Rechts

Revisie:
nr. datum toelichting

Gevel Rechts

Architect:
S. MERTENS
architect-zaakvoerder
A. CROON
zaakvoerder

Formaat: ISO A1
Schaal: 1/100
Datum: 06/07/2019
Project manager: SM
Getekend door: jenny
Pagina nr: SA_RELWBOUW_G_N_R

GEVEL
1. Betonpanelen grijs
2. Betonpanelen wit
3. Dakrand wit
4. Buitenschrijnwerk (donkergrijs)
5. Glas
6. Sectionaalpoort (donkergrijs)
7. Betonplint (grijs)

SCHAALLAT
0 50 100 200 50cm

NOORDEN

TECRO & KREA ARCHITECTEN

Blarenbergiaan 4/001 - 2800 Mechelen
BTW/TVA 430 564 885
Tel. 015-29 11 33 - Fax 015-20 09 05
Bank/Banque 645-1133394-81

DOSSIERNUMMER
18.4064
VOORONTWERP

BOUWHEER
Frank Van Hollebeke

BOUWPLAATS
Sint-Idesbaldusstraat 27, 8630 VEURNE

KADASTER:
afdeling: 1
sectie: E
n°: 328m

PROJECT
BOUWEN VAN HANDELSRUIMTE MET PARKING NA AFBRAAK VAN BESTAANDE BEBOUWING VEURNE

VOORWERP
Gevel voorraan

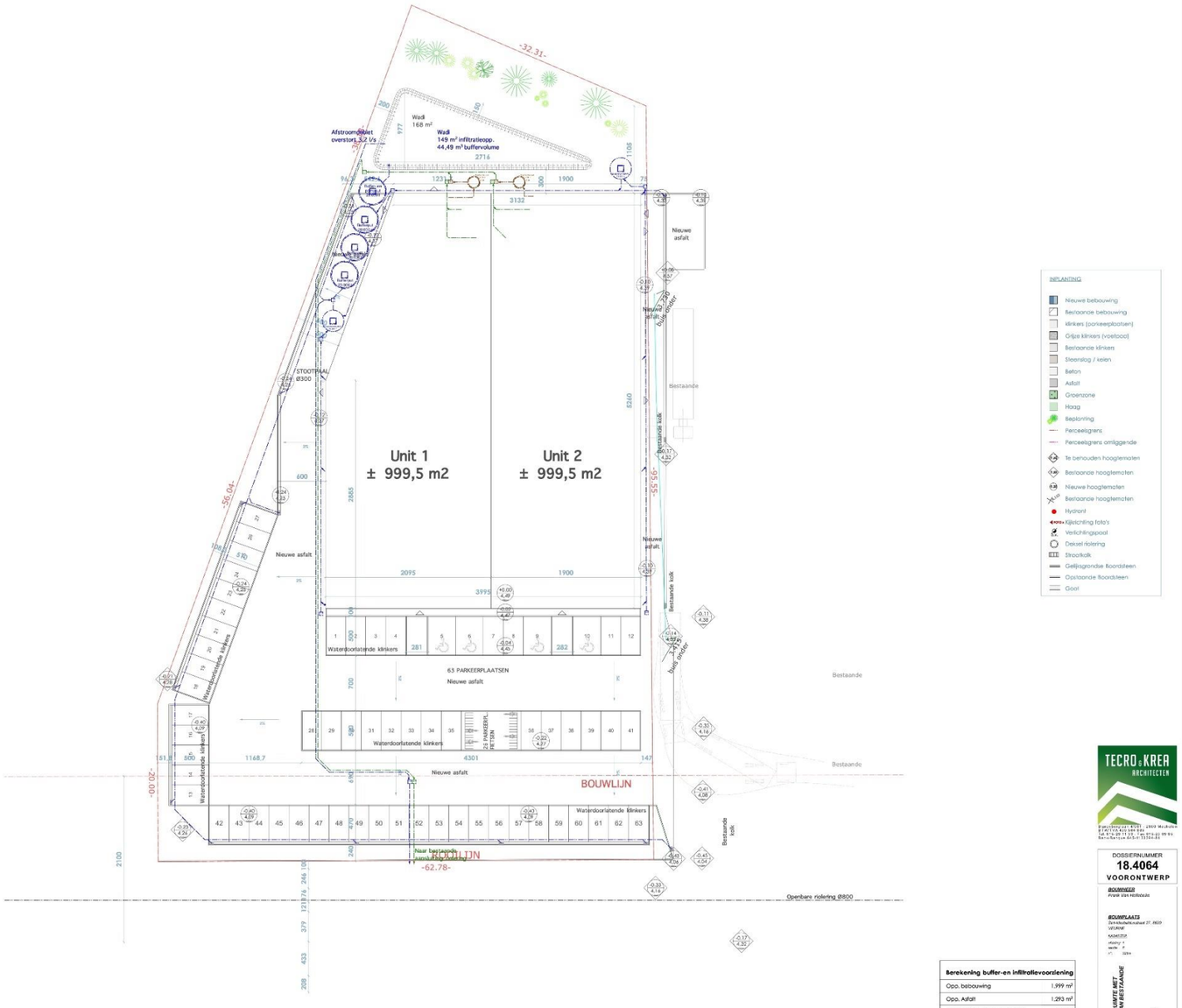
Revisie:
n° datum tekenaar

Gevel voorraan

Architect:
S. MERTENS
architect-zaakvoerder
A. CROON
zaakvoerder

Formaat: 70 / 29,7
Project manager: gvb
Schaal: 1/100
Getekend door: grbho
Datum: 09/07/2019

Pagina n°:
BA_NIEUWBOUW_G_N_V

TOTALE PERCEELSOPP.	**± 5.140 m²**
Bebouwing	**± 1.999 m²**
Asfaltverharding	**± 1.293 m²**
Klinkersverharding PP	**± 817 m²**
Klinkersverharding	**± 106 m²**
Groenzone	**± 925 m²**
Parking totaal 1pp. 32m2	**63 stuks**

Berekening buffer-en infiltratievoorziening	
Opp. bebouwing	1.999 m²
Opp. Asfalt	1.293 m²
Opp. Asfalt (op perceel buur)	221 m²
Opp. waterdoorlatende klinkers	923 m²
Opp. Groen	925 m²
Totaal niet doorlatende opp.	3.497 m²
Vorplicht plaatsen hwa put (-60m²)	3.437 m²
Min. te voorzien buffervolume (x 33l)	113,4211
Buffervolume voorzien	124,4901
Min. te voorzien infiltratieoop. (/2l)	137,48 m²
Infiltratieoppervlakte voorzien	149 m²

TECRO & KREA ARCHITECTEN

DOSSIERNUMMER
18.4064
VOORONTWERP

BOUWHEER
Frank Van Hellebuck

BOUWPLAATS
Dorpsstraatstraatnummer 27, 8820 LEDEGEM

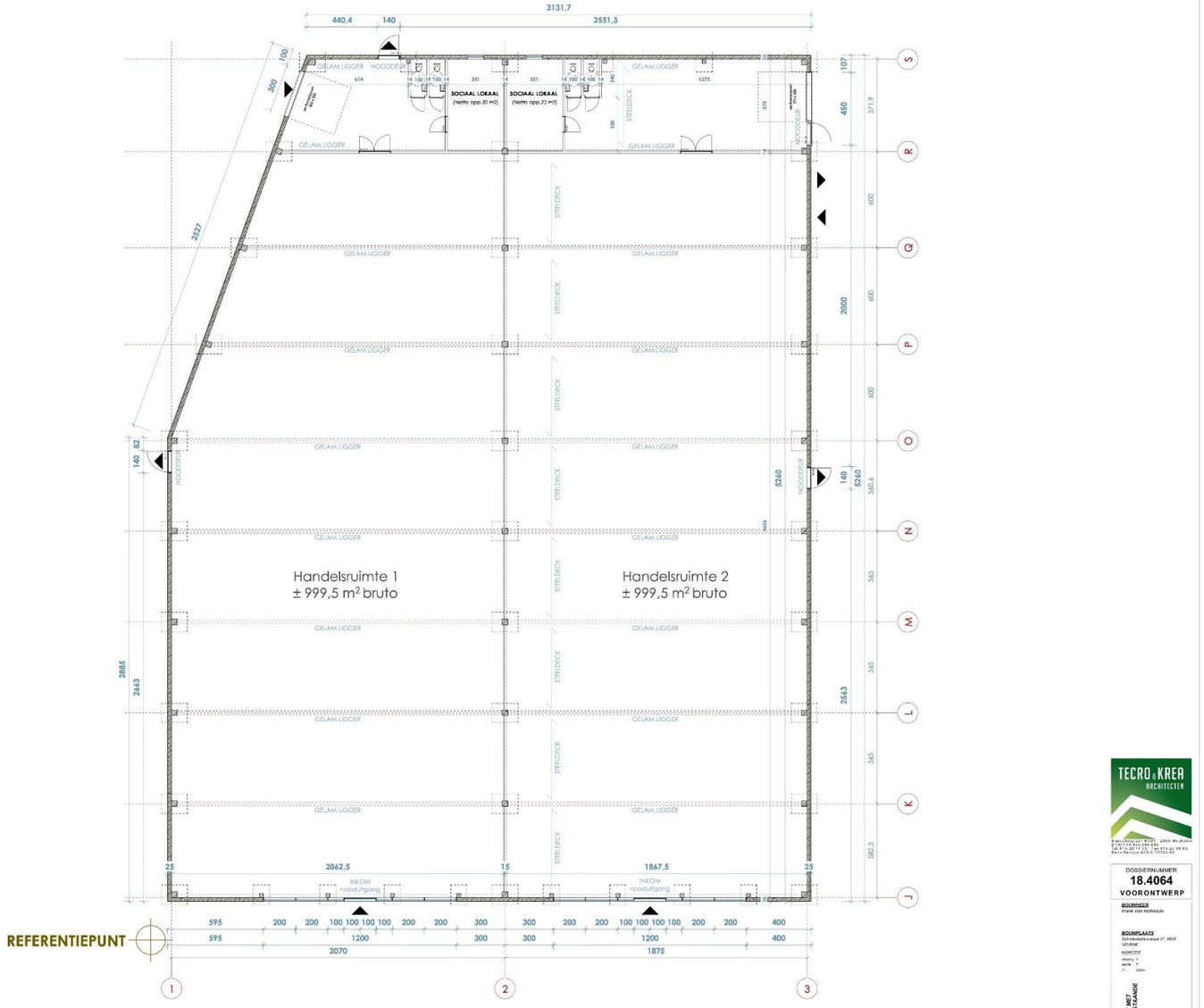
KADASTER

BOUWEN VAN HANDELSRUIMTE MET PARKING VOOR DELA VAN BESTAANDE BEBOUWING VEURNE

Inplanting NT RIOLERING

Architect:
B. MERTENS
A. CROON

Pagina - 23 -

GRONDPLAN

BESTAANDE CONSTRUCTIE
Bestaande constructie

NIEUWE CONSTRUCTIE
Betonpaneel
Isolatie
Betonblokken
Beton (kolom-balk)
Lichte binnenwanden
Staal
Lichte wand (gyproc)
Funderingszool

SCHAAL
0 50 100 200 50cm

NOORDEN

TECRO & KREA ARCHITECTEN

DOSSIERNUMMER
18.4064
VOORONTWERP

BOUWHEER
Frank Van Hellebos

BOUWPLAATS
Schriekstellenbaan 27, 9820 MERELBEKE

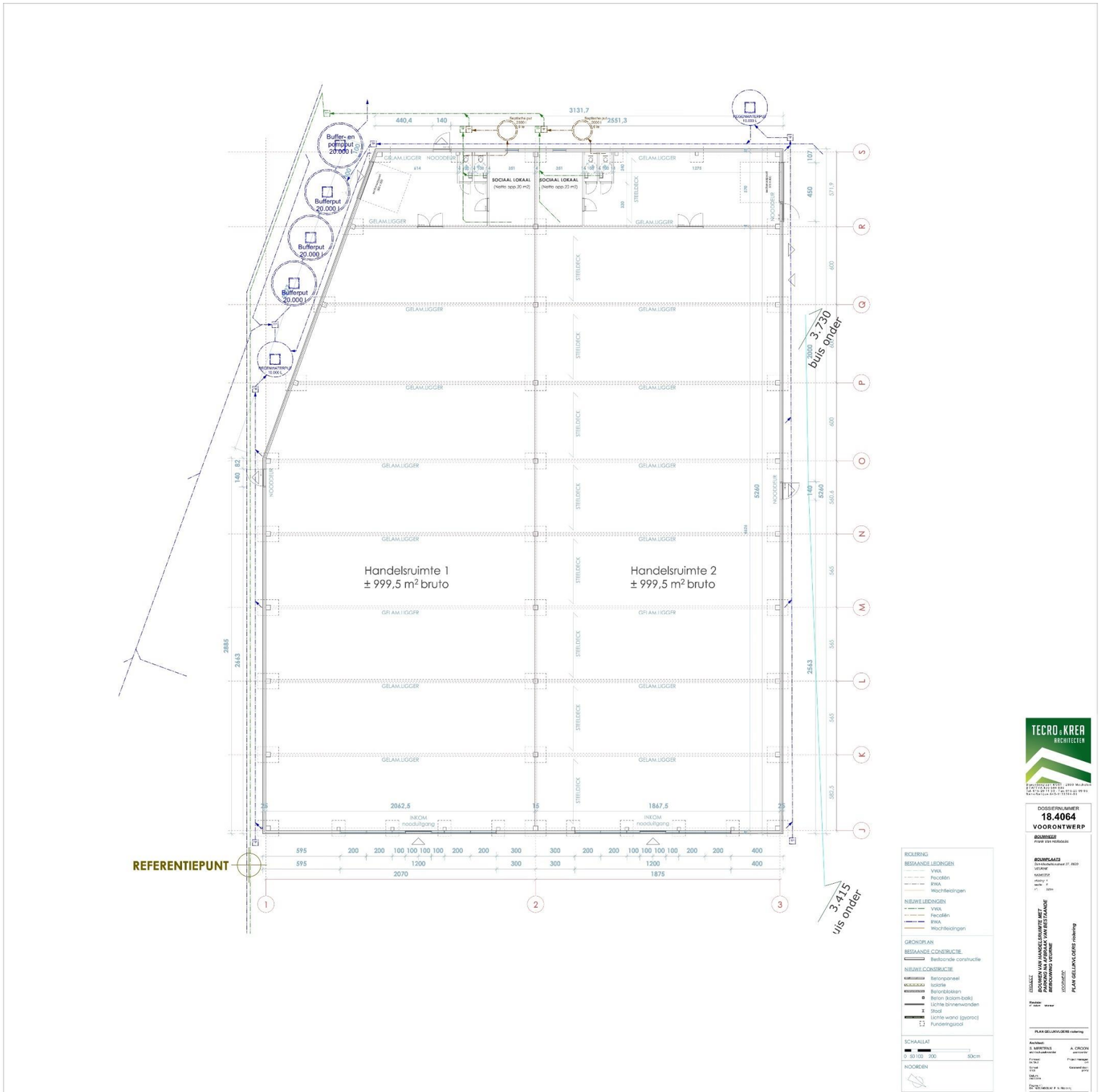
KADASTER

BOUWEN VAN HANDELSRUIMTE MET PARKING IN HERLAAG VAN BESTAANDE BEBOUWING VEURNE

PLAN GELIJKVLOERS

PLAN GELIJKVLOERS

Architect
B. MERTENS
A. CROON

RIOLERING
BESTAANDE LEIDINGEN
VWA
Fecaliën
RWA
Wachtleidingen
NIEUWE LEIDINGEN
VWA
Fecaliën
RWA
Wachtleidingen
GRONDPLAN
BESTAANDE CONSTRUCTIE
Bestaande constructie
NIEUWE CONSTRUCTIE
Betonpaneel
Isolatie
Betonblokken
Beton (kolom-balk)
Lichte binnenwanden
Staal
Lichte wand (gyproc)
Funderingsgoot
SCHAALLAT
0 50 100 200 50cm
NOORDEN

TECRO & KREA ARCHITECTEN

DOSSIERNUMMER
18.4064
VOORONTWERP

BOUWHEER
Frank Van Hemeldonck

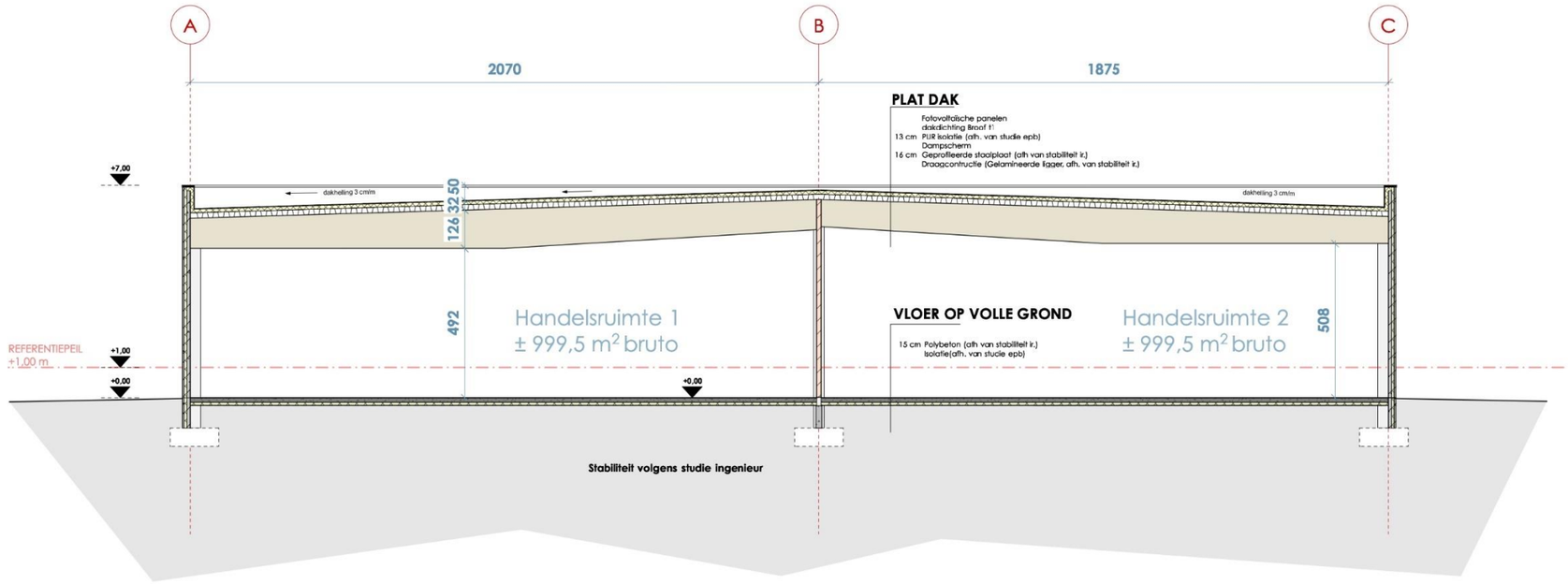
BOUWPLAATS
Zuid-Oostelijk Industrie 37, 8820 VEURNE
KADASTER

BOUWEN VAN HANDELSRUIMTE MET BEHOREN, AANPAK VAN BESTAANDE BEBOUWING VEURNE

VOORONTWERP

PLAN GELIJKVLOERS riolering

Architect
S. MERTENS
A. CROON

SNEDE

BESTAANDE CONSTRUCTIE
- Bestaande constructie

NIEUWE CONSTRUCTIE
- Beton (prefab)
- Isolatie
- Betonblokken
- Beton (kolom-balk)
- Lichte binnenwanden
- Staal
- Lichte wand (gyproc)

SCHAALLAT
0 50 100 200 50cm

NOORDEN

TECRO & KREA ARCHITECTEN
Blarenberglaan 4/001 - 2800 Mechelen
BTW/TVA 430 564 885
Tel. 015-29 11 33 - Fax 015-20 09 05
Bank/Banque 645-1133394-81

DOSSIERNUMMER
18.4064
VOORONTWERP

BOUWHEER
Frank Van Hollebeke

BOUWPLAATS
Sint-Idesbalduusstraat 27, 8630 VEURNE

KADASTER:
afdeling: 1
sectie: E
n°: 328m

PROJECT
BOUWEN VAN HANDELSRUIMTE MET PARKING NA AFBRAAK VAN BESTAANDE BEBOUWING VEURNE

VOORWERP
SNEDE AA

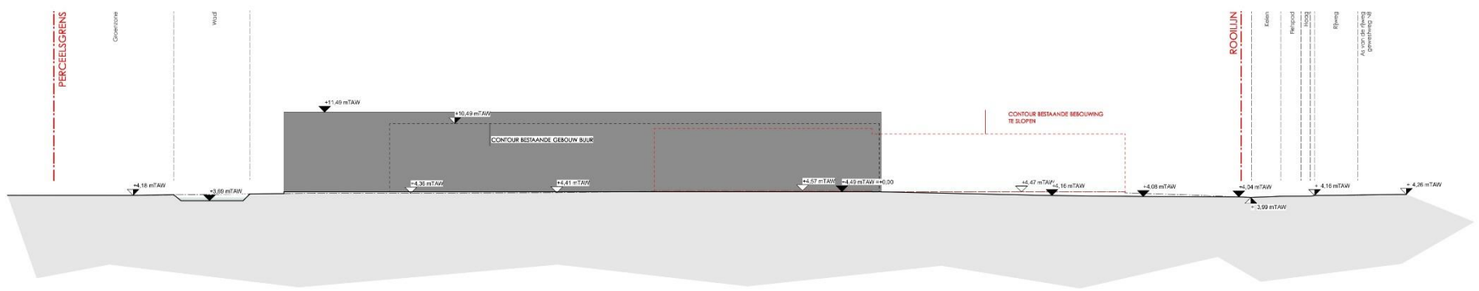
Revisie:
n° datum tekenaar

SNEDE AA

Architect:
S. MERTENS
architect-zaakvoerder
A. CROON
zaakvoerder

Formaat: 70 / 29,7
Schaal: 1/100
Datum: 08/07/2019
Project manager: gvb
Getekend door: gvb/fp

Pagina n°: BA_NIEUWBOUW_S_N_aa

GEVEL
1. Betonpanelen grijs
2. Betonpanelen wit
3. Dakrand wit
4. Buitenschrijnwerk (donkergrijs)
5. Glas
6. Sectionaalpoort (donkergrijs)
7. Betonplint (grijs)

SCHAALLAT
0 50 100 200 50cm

NOORDEN

TECRO & KREA ARCHITECTEN
Bankstraat 2 bus 4, 2800 Mechelen
BTW/TVA 0464 564 885
Tel.: 015 29 11 33 - Fax 015 20 69 95
Bank/Banque 645-1133094-81

DOSSIERNUMMER
18.4064
VOORONTWERP

BOUWHEER
Frank Van Hollebeke

BOUWPLAATS
Sint-Amelbergabaussiestraat 27, 8630 VEURNE
50A/1/B/5
afdeling: 1
sectie: E
nr.: 328m

PROJECT
BOUWEN VAN HANDELSRUIMTE MET PARKING NA AFBRAAK VAN BESTAANDE BEBOUWING VEURNE
VOORWERP
Terreinsnede AA NT

Revisie:
nr. datum beknopt

Terreinsnede AA NT

Architect:
S. MERTENS
architect-zaakvoerder
A. CROON
zaakvoerder

Formaat: ISO A1
Schaal: 1/100
Datum: 06/07/2019
Project manager: SPI
Getekend door: pennig
Pagina nr.: SA_MEUWBOUW_T_N_AA

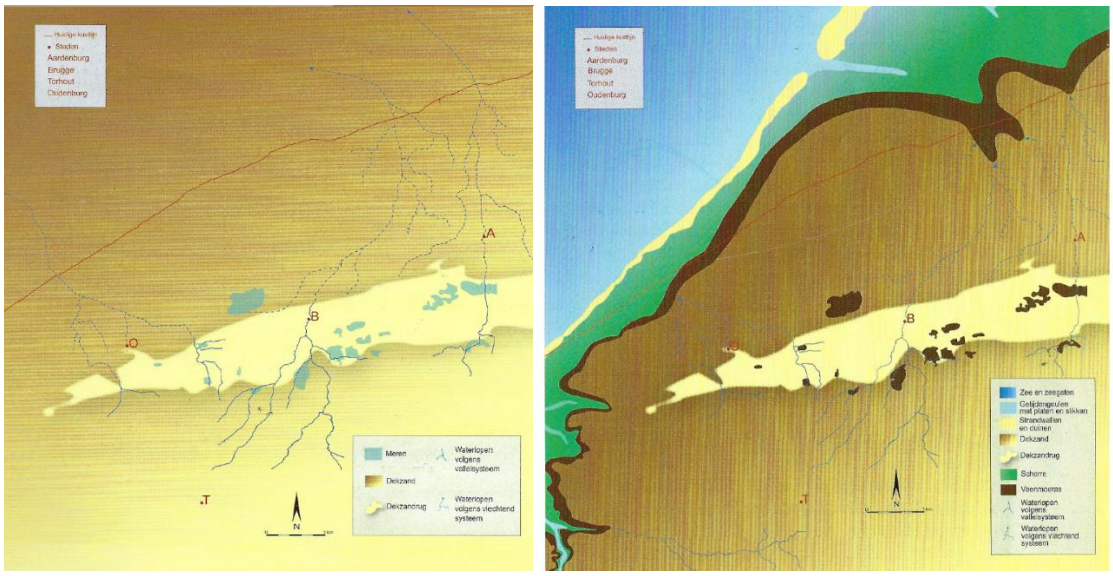
3 Assessmentrapport

3.1 Landschappelijke situering van het onderzoeksgebied

Het studiegebied is gelegen aan de Sint-Isebaldusstraat, zo'n 750 meter ten noordwesten van de stad Veurne.

Het plangebied bevindt zich binnen een vlakke omgeving met een gemiddelde hoogte van ca. 4.4m TAW. Duidelijk vast te stellen lager gelegen dan het centrum van Veurne. De kust bevindt zich ten noordwesten.

Geomorfologische en hydrografische situering

Figuur 2: Evolutie van de kustvlakte vanaf het laat-Paleolithicum tot het Mesolithicum[4]

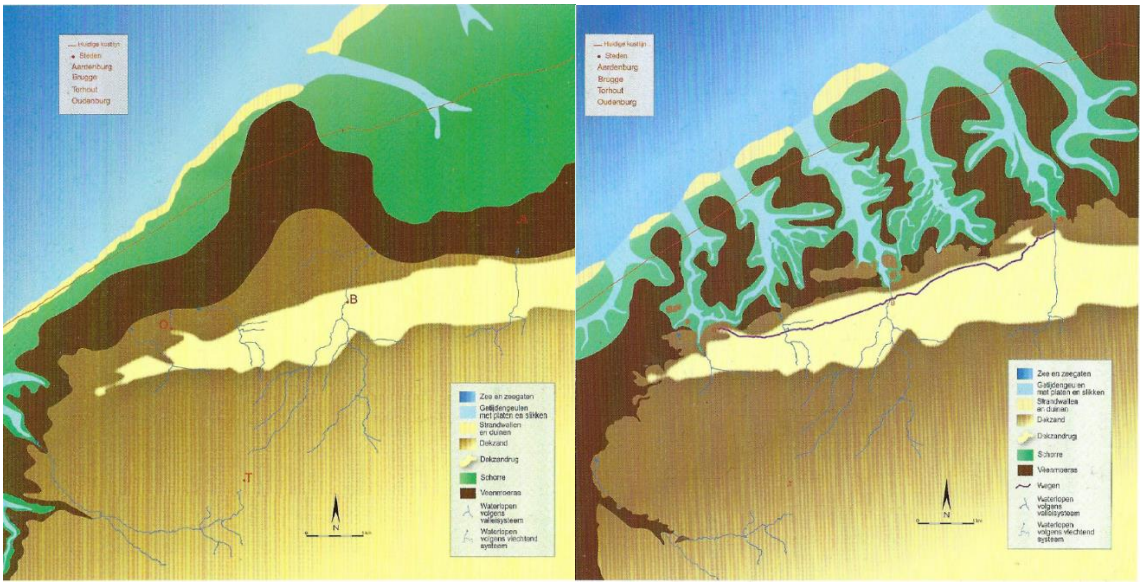
De vorming van de huidige kustvlakte werd voorafgegaan door sedimentaire afzettingen van klei en zand tijdens het vroeg Paleolithicum en meer bepaald het Tertiair (ongeveer 2 miljoen jaar geleden) die weer erodeerden[5] door wisselende transgressies en regressies. Het Quartair werd vervolgens gekenmerkt door afwisseling van glacialen en interglacialen. Tertiaire afzettingen erodeerden door

[4] *Hillewaert B., Hollevoet Y., Ryckaert M. (Ed.) 2011, Op het raakvlak van twee landschappen: de vroegste geschiedenis van Brugge. Van de Wiele, Brugge, p. 16, 19.*

[5] *Hillewaert B., Hollevoet Y., Ryckaert M. (Ed.) 2011, Op het raakvlak van twee landschappen: de vroegste geschiedenis van Brugge. Van de Wiele, Brugge, p. 15*

rivieren en ook marine afzettingen van warmere interglacialen waren onderhevig aan erosie ten gevolge van de zeespiegelstijging in warmere periodes[6].

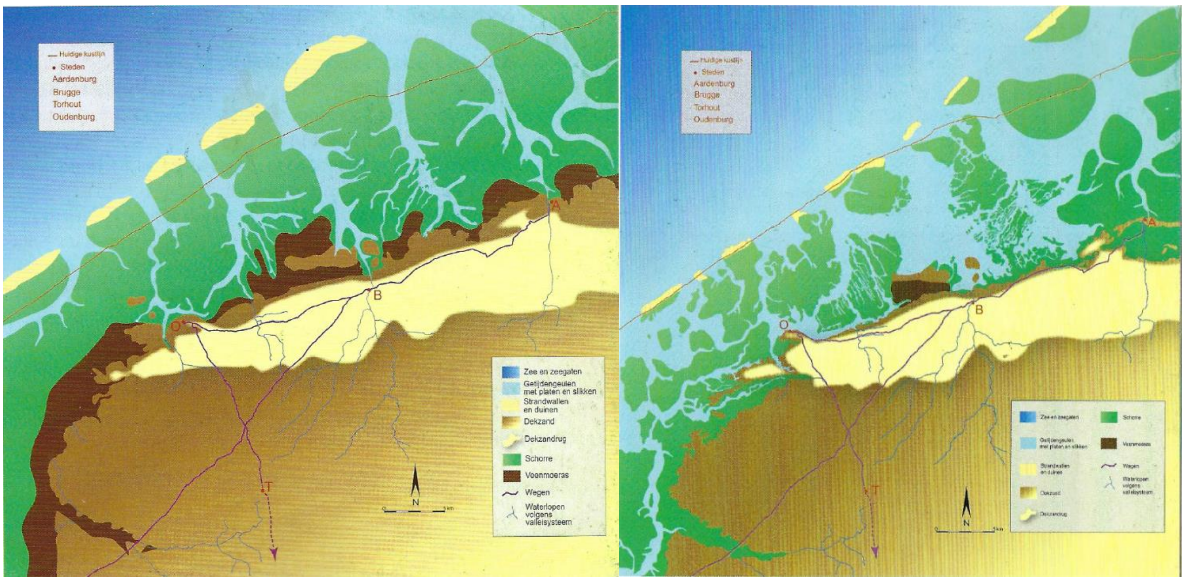
Tijdens het Weichselien (het laatste glaciaal omstreeks 115.000-11.500 v Chr.) werd er in het oostelijke gedeelte van de Vlaamse kust eolisch dekzand afgezet dat op veel plaatsen nog steeds de ondergrond van het land vormt. De vorming van de huidige kustvlakte moet gesitueerd worden bij de overgang van het Weichselien (Pleistoceen/Paleolithicum) naar een warmer en vochtiger klimaat in het Holoceen/Mesolithicum[7]. Door de smelting van de ijskappen steeg de zeespiegel tussen 10.000 en 9000 v. Chr. met ongeveer 2 meter per eeuw[8]. Hierdoor breidde de Atlantische Oceaan en de Noordzee zich steeds verder richting de Vlaamse kust uit. Door deze zeespiegelstijging zette zich meer sediment af waarachter moerassen met vegetatie ontstonden. Het grootste gedeelte sediment dateert van de periode tussen 7800 en 6000 v. Chr. die werd gekenmerkt door een vertraging van de zeespiegelstijging. Dit sediment werd door kreken en geulen in het achterliggende land afgezet en niet door een transgressie die tot ver landinwaarts kwam[9].

Figuur 3: Evolutie van de kustvlakte vanaf het Neolithicum tot de Ijzertijd[10]

[6] *Mostaert, F. 2000, Geografische situering en ontwikkeling van de Vlaamse kuststreek kustlandschap, in: Meulemeester J.L., (ed.), Met zicht op zee, Vlaanderen 49, p. 3-4.*
[7] *Baeteman C. 2008, De Holocene geologie van de Belgische Kustvlakte, Geological survey of Belgium Professional Paper 2, p. 7.*
[8] *Baeteman C. 1987, Ontstaan en evolutie van de kustvlakte (tot 2000 jaar voor heden), in: Thoen H., (ed.), De Romeinen langs de Vlaamse kust, Gemeentekrediet, Leuven, p. 18.*
[9] *Ervynck A., Baeteman C., Demiddele H., Hollevoet Y., Pieters M., Schelvis J., Tys D., Van Strydonck M., Verhaeghe F. 1999. Human occupation because of a regression, or the cause of a transgression? A critical review of the interaction between geological events and human occupation in the Belgian coastal plain during the first millennium AD, Probleme der Küstenforschung im südlichen Nordseegebiet 26, p. 103.*
[10] *Hillewaert B., Hollevoet Y., Ryckaert M. (Ed.) 2011, Op het raakvlak van twee landschappen: de vroegste geschiedenis van Brugge. Van de Wiele, Brugge, p. 22, 32.*

De snelheid van de zeespiegelstijging nam verder af vanaf 5500 v. Chr. zodat veen gedurende enkele eeuwen kon opstapelen. Aan de zeewaartse gebieden ontstond een kustveenmoeras waar nog steeds hoog opgeslibde getijdengeulen sporadisch actief bleven. Langzaam aan zou de getijdenwerking echter terug actiever worden. Hierbij speelden verschillenden factoren. Vooreerst waren de meeste voorraden van sediment door de uitbouw van de kust uitgeput waardoor de vooroever terug erodeerde. Verder veroorzaakte het veen delven en drainage van het veengebied in de Ijzertijd en de Romeinse periode compactie en dus verzakking van het veen. Tenslotte veroorzaakte de verhoging van waterafvoer vanuit het binnenland (omwille van een grotere hoeveelheid neerslag omstreeks 2800 jaar geleden) en waarschijnlijk ook door ontbossing in de Ijzertijd dat de geulen gedeeltelijk werden uitgeschuurd[11]. Nieuwe geulen vormden zich in het veen, vertakten zich steeds verder en transformeerden de volledige kustvlakte in een wadgebied. Tussen 2500 v. Chr. en 450 n. Chr. hadden de getijden de kustvlakte opnieuw ingenomen[12] .

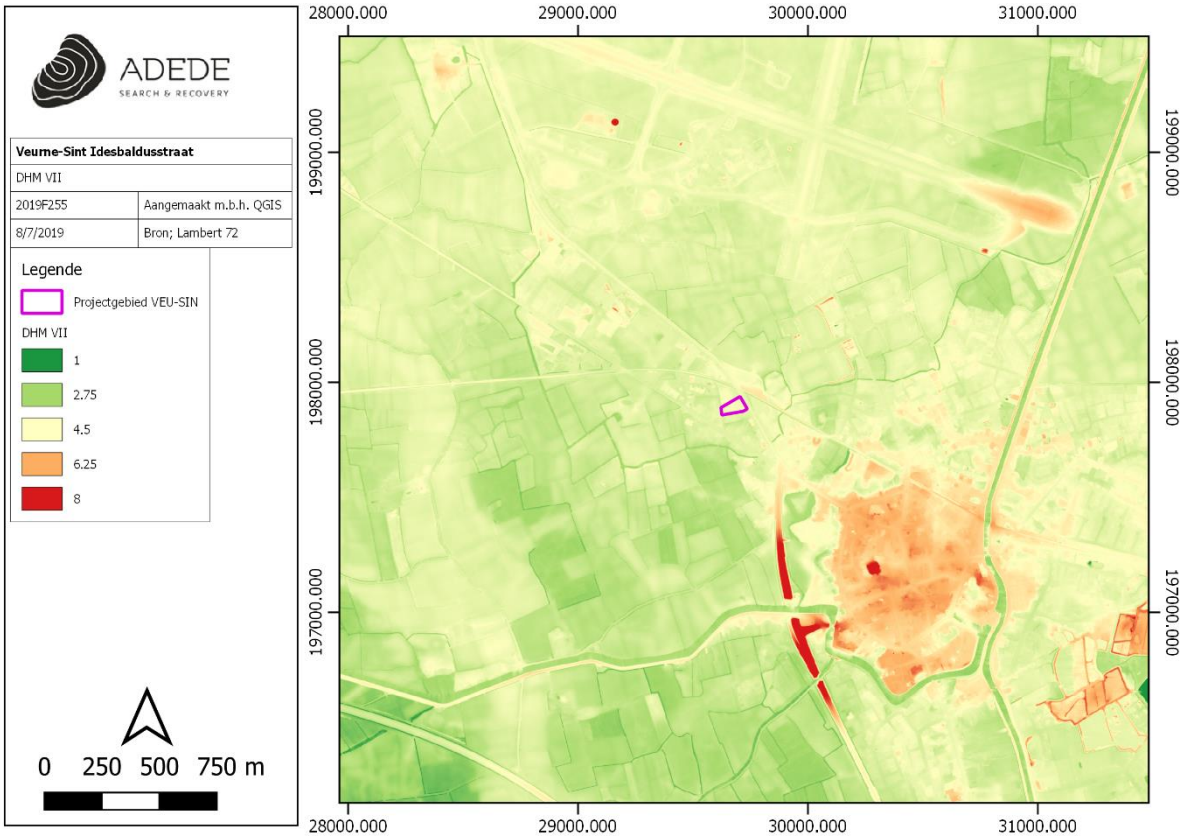
Figuur 4: Evolutie van de kustvlakte vanaf de laat-Romeinse tijd tot de 8ste-9de eeuw[13]

De Romeinse periode kenmerkte zich door een afzetting van mariene sedimenten in de getijdegeulen (door Baeteman high-energy conditions genoemd). Nadien nam de getijdeninvloed af. Low-energy conditions met veel sedimentatie kenmerkten de vroege middeleeuwen. Hierdoor werden de meeste getijdengeulen opgevuld en enkel de grootste bleven open. Tussen ca. 550 en 750 n. Chr. trad reliëfinversie op waardoor de geulruggen hoger in het landschap kwamen te liggen en aantrekkelijk

[11] Baeteman C. 2008, De Holocene geologie van de Belgische Kustvlakte, Geological survey of Belgium Professional Paper 2, p. 12.
[12] Tys D. 2001/2002, De inrichting van een getijdenlandschap. De problematiek van de vroegmiddeleeuwse nederzettingsstructuur en de aanwezigheid van terpen in de kustvlakte: het voorbeeld van Leffinge (gemeente Middelkerke), prov. West-Vlaanderen, in: Archeologie in Vlaanderen VIII, p. 261.
[13] Hillewaert B., Hollevoet Y., Ryckaert M. (Ed.) 2011, Op het raakvlak van twee landschappen: de vroegste geschiedenis van Brugge. Van de Wiele, Brugge, p. 68, 115.

werden voor bewoning. Het dichtslibben van de geulen tussen de tweede helft van de 6de eeuw en de tweede helft van de 8ste eeuw vergrootte de bewoningsmogelijkheden van de kustvlakte[14] .

Vanaf de tiende eeuw organiseerde de bevolking zich om door dijken de zee te keren en kwamen de polders tot stand. Vermoedelijk hadden ook de Romeinen reeds drainagesystemen aangelegd om het veengebied toegankelijker te maken. Het gedraineerde gebied kwam later opnieuw onder invloed van de getijden te staan, waardoor de grachten werden omgevormd tot getijdengeulen[15]. De bedijking en drainage zorgden voor de samendrukking van de bodemlagen en een oppervlakteverlaging, nog versterkt door veenontginning. In combinatie met dijkdoorbraken door hevige stormen waren de gevolgen catastrofaal[16].

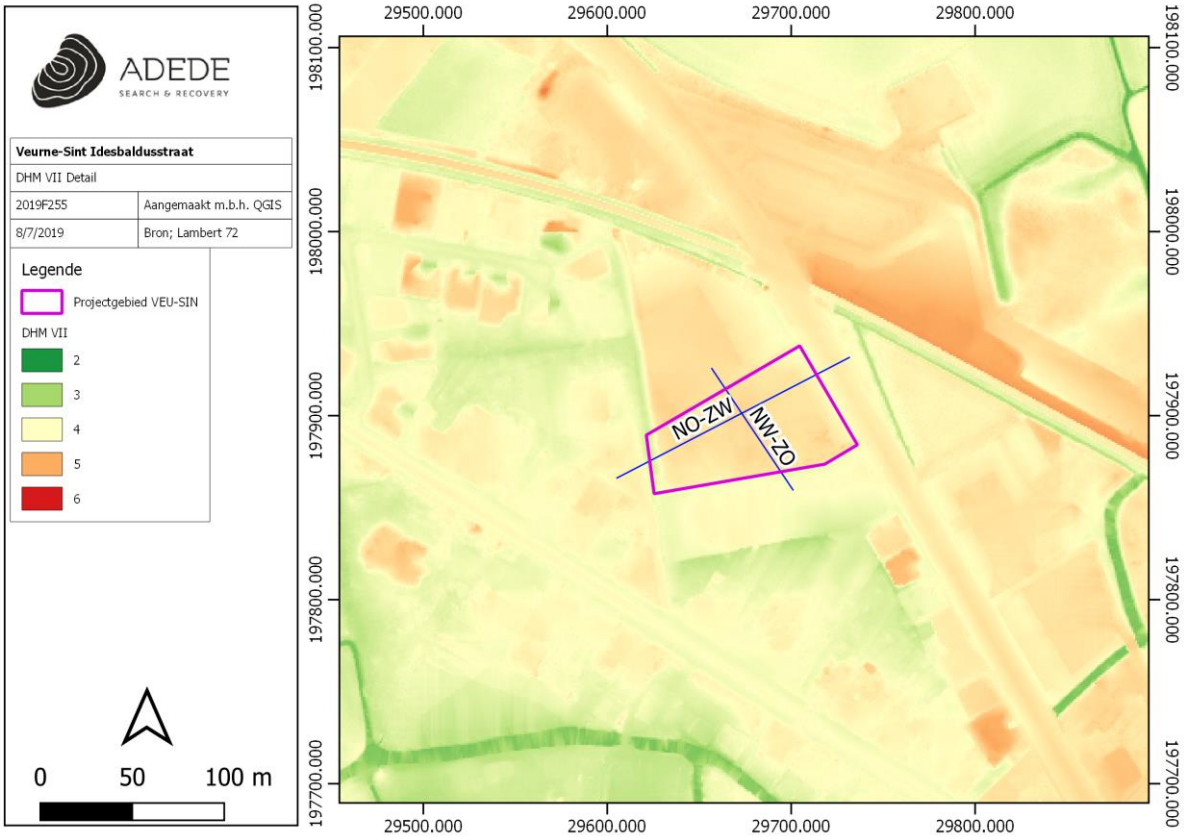

Figuur 5. Situering van het projectgebied op het DHMVII, digitaal terreinmodel 1m.

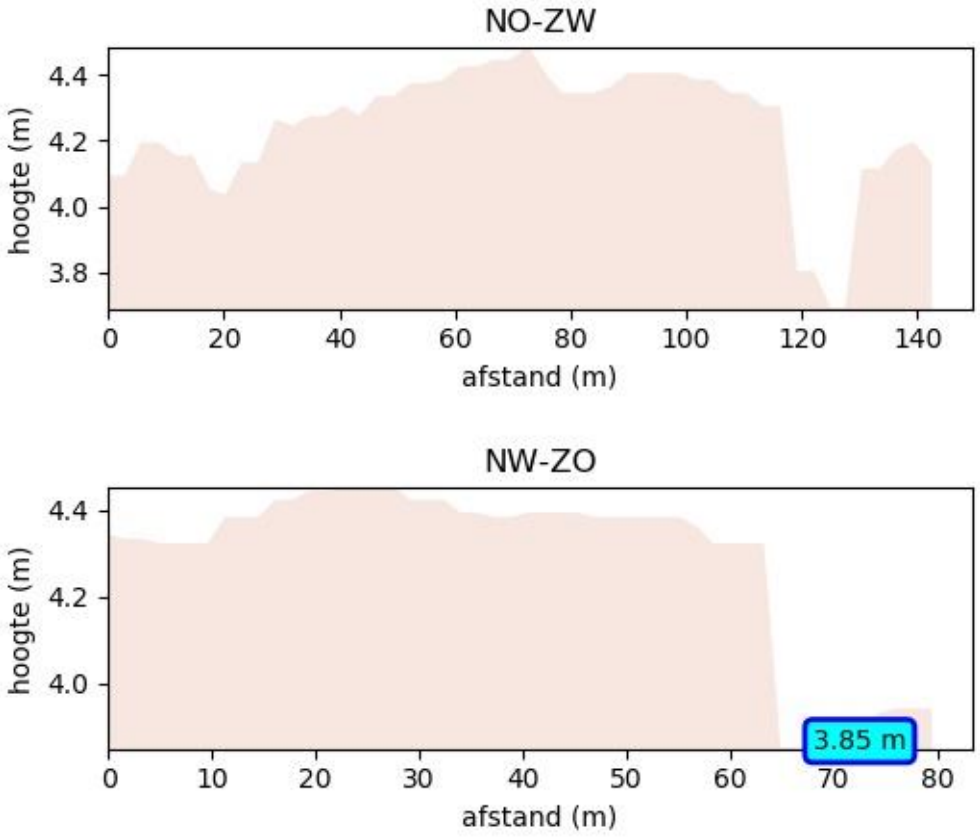
[14] *Tys D. 2001/2002, p. 261.*

[15] *Mostaert, F. 2000, Geografische situering en ontwikkeling van de Vlaamse kuststreek kustlandschap, in: Meulemeester J.L., (ed.), Met zicht op zee, Vlaanderen 49, p. 5.*

[16] *Baeteman, C. 2007, De laat-holocene evolutie van de Belgische Kustvlakte: sedimentatieprocessen versus zeespiegelschommelingen en Duinkerke transgressies, in: de Kraker A.M.J. en Borger G., (eds.), Veen-vis-zout. Landschappelijke dynamiek in de zuidwestelijke delta van de Lage Landen. Geoarchaeological and Bioarchaeological Studies 8, Vrije Universiteit Amsterdam, Amsterdam, p. 10.*

Figuur 6. Situering van het projectgebied op het DHMVII, digitaal terreinmodel 1m (detail).

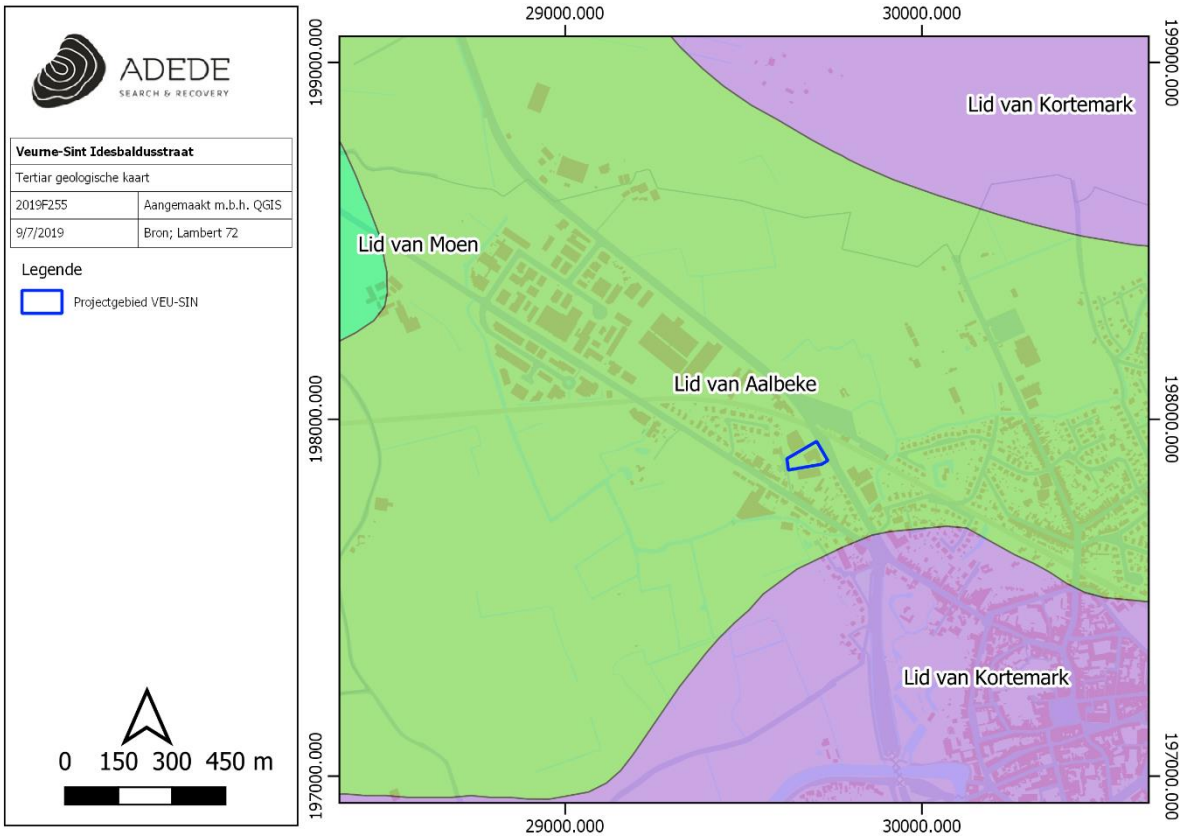

Figuur 7. Hoogteprofielen van het projectgebied.

3.2 Geo(morfo)logische en bodemkundige situering van het onderzoeksgebied

3.2.1 Tertiair geologisch

De Tertiair geologische kaart (1:50.000) geeft de lithologie van de afzettingen onder de Quartaire afzettingen weer. Deze kaart geeft het onderzoeksgebied weer binnen het Lid van Aalbeke.
uit homogeen mariene afzettingen van bijna uitsluitend zeer fijnsiltige klei zonder zandfractie. Het is afgezet tijdens een eerder beperkte en discontinue transgressiefase uit het Vroeg-Eoceen.

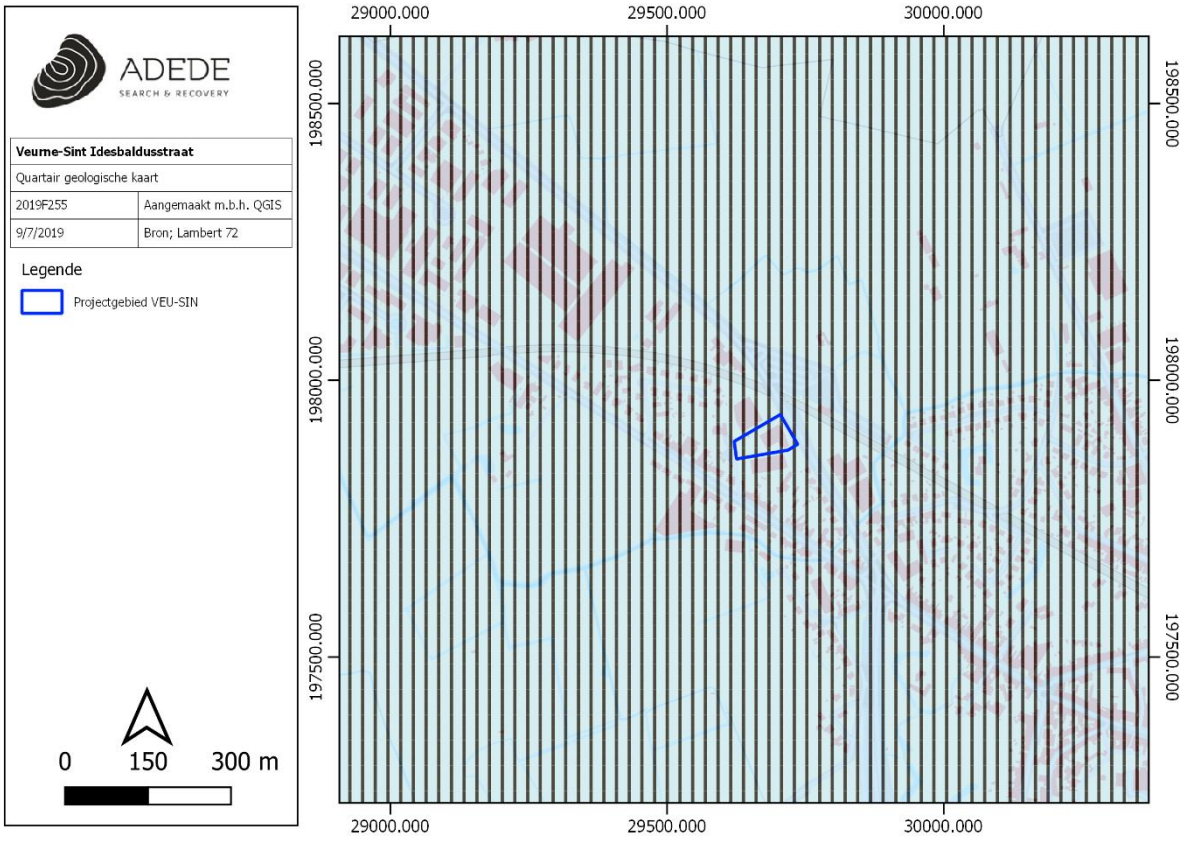

Figuur 8. Situering van het projectgebied op de tertiair geologische kaart.

3.2.2 Quartair geologisch

Volgens de Quartaire geologische kaart (1:200.000) ligt het studiegebied voornamelijk in een gebied met profieltype 11c.

Bij dit profieltype zijn er Holocene en/of Tardiglaciale afzettingen aanwezig bovenop de Pleistocene sequentie. Dit profieltype is opgebouwd uit volgende lagen:

- Gh: betreft getijdenafzettingen (mariene en estuariene) van het Holoceen
- Elpw: Dit zijn eolische afzettingen (zand tot silt) van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen) of mogelijk Vroeg-Holoceen. In het zuidelijke gedeelte van Vlaanderen bestaan deze afzettingen voornamelijk uit silt (loess) en in de meer noordelijke en centrale delen van Vlaanderen, waar het onderzoeksgebied zich bevindt, zijn deze opgebouwd uit zand tot zandleem.
- HQ: hellingsafzettingen van het Quartair
- GLPe: betreft getijdenafzettingen (mariene en estuariene) van het Eemiaan (Laat-Pleistoceen)

Figuur 9. Situering van het projectgebied op de quartair geologische kaart.

3.2.3 Bodem

In dit hoofdstuk worden achtereenvolgens de bodemtypekaart, potentiële bodemerosiekaart, erosiegevoeligheidskaart en het bodemgebruiksbestand besproken.

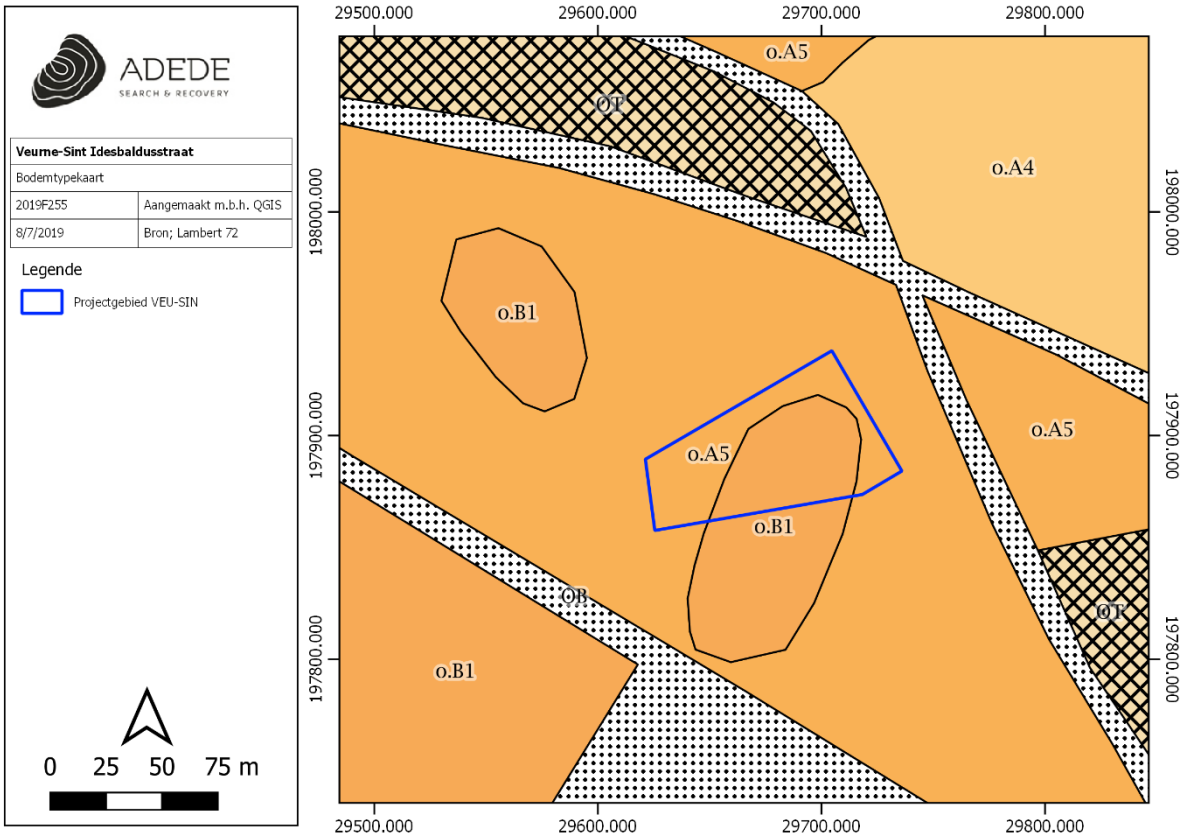
3.2.3.1 Bodemtypekaart

Volgens de bodemtypekaart vallen twee bodemtypes te onderscheiden.

o.A5: De kreekruggronden (Serie A) omvatten de gronden van de met zand en met klei opgevulde Duinkerken II-getijdekreken. De kreekruggronden A5 bestaan uit zware klei tot klei, tussen 60 en 100 cm diepte overgaand tot lichter materiaal. De A5 gronden nemen ook een grote oppervlakte in. Het humusgehalte van de bovengrond bedraagt in akkerland gemiddeld 2,5% en in weiland 7,5%. In het gehele profiel komen gleyverschijnselen voor; soms vormen de roestvlekken concreties. Het

kalkgehalte is aanzienlijk in de diepere horizonten, alhoewel de bovengrond kalkloos kan zijn. De waterhuishouding is gunstig. Bijna nooit vindt volledige uitdroging plaats. Er is echter niet zelden wateroverlast, vooral op de lager gelegen A5 gronden. De bewerkbaarheid is zeer beperkt. De grond mag noch te nat noch te droog zijn, zodat bewerking veelal slechts gedurende enkele weken mogelijk is. De minerale reserve is van grote betekenis (vooral K). Organische bemesting is noodzakelijk, vooral voor verbetering van de structuur van de bovengrond.

o.B1: Pleistocene gronden en overdekte waddengronden. De grootste depressies liggen in het westen en in het zuiden van het Oudland. Het humusgehalte van de bovengrond bedraagt voor de enkele oude akkerlanden ongeveer 2,5%, en 9% voor het weiland. De bovengrond van de weiden is meestal ontkalkt; de diepere horizonten zijn kalkhoudend tot kalkrijk. De kalk komt doorgaans voor in concreties, terwijl het grondmateriaal zelf kalkarm kan zijn. De vettige, zeer plastische zware klei van de diepere horizonten heeft weinig of geen structuur. De waterhuishouding is ongunstig. Er is nooit algehele uitdroging, maar vrij dikwijls wateroverlast. De bewerkbaarheid is nog beperkter dan op A5. Er is een grote reserve aan K. Zeer zware organische bemesting is nodig bij gebruik als akkerland. De teelt van landbouwgewassen is speculatief wegens de slechte waterhuishouding, de moeilijke bewerkbaarheid en de doorgaans slechte structuur. In droge jaren levert dit type topoogsten, in natte jaren kan de oogst mislukken.

Figuur 10. Situering van het projectgebied op de bodemtypekaart.

3.2.3.2 Potentiële bodemerosie

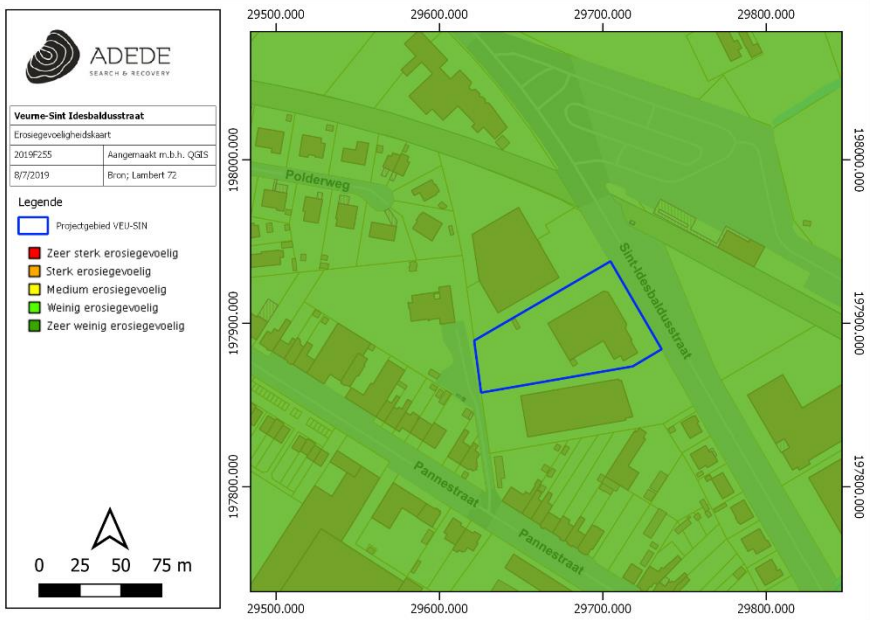
Het perceel is niet gekarteerd op onderstaand fragment. In de nabije omgeving worden enkele percelen weergegeven als zeer laag tot verwaarloosbaar.

Figuur 11. Situering van het projectgebied op de potentiële bodemerosiekaart.

3.2.3.3 Erosiegevoeligheid

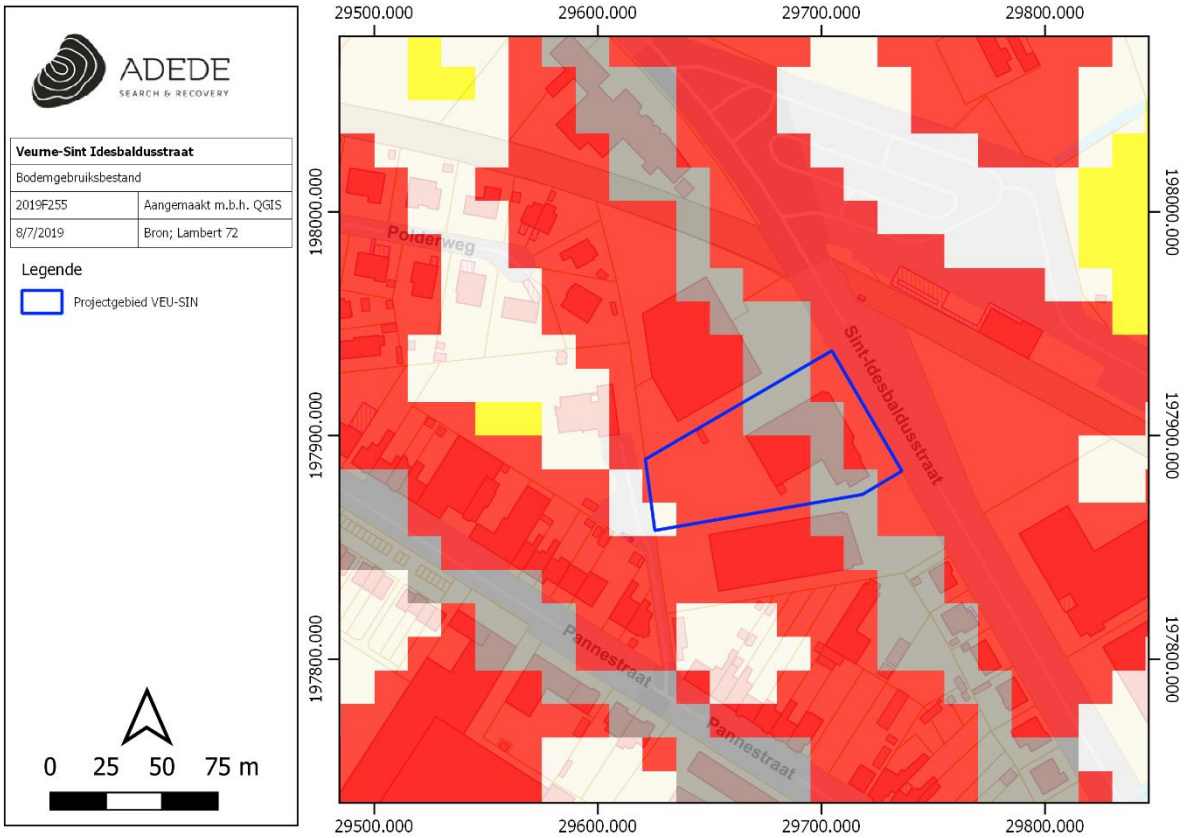
Volgens de erosiegevoeligheidskaart der Vlaamse gemeenten is het gebied zeer weinig erosiegevoelig.

3.2.3.4 Landgebruik

Volgens kaart van Bodemgebruik, opname 2001, vallen binnen het grondgebied verscheidene bodemgebruiken te onderscheiden:

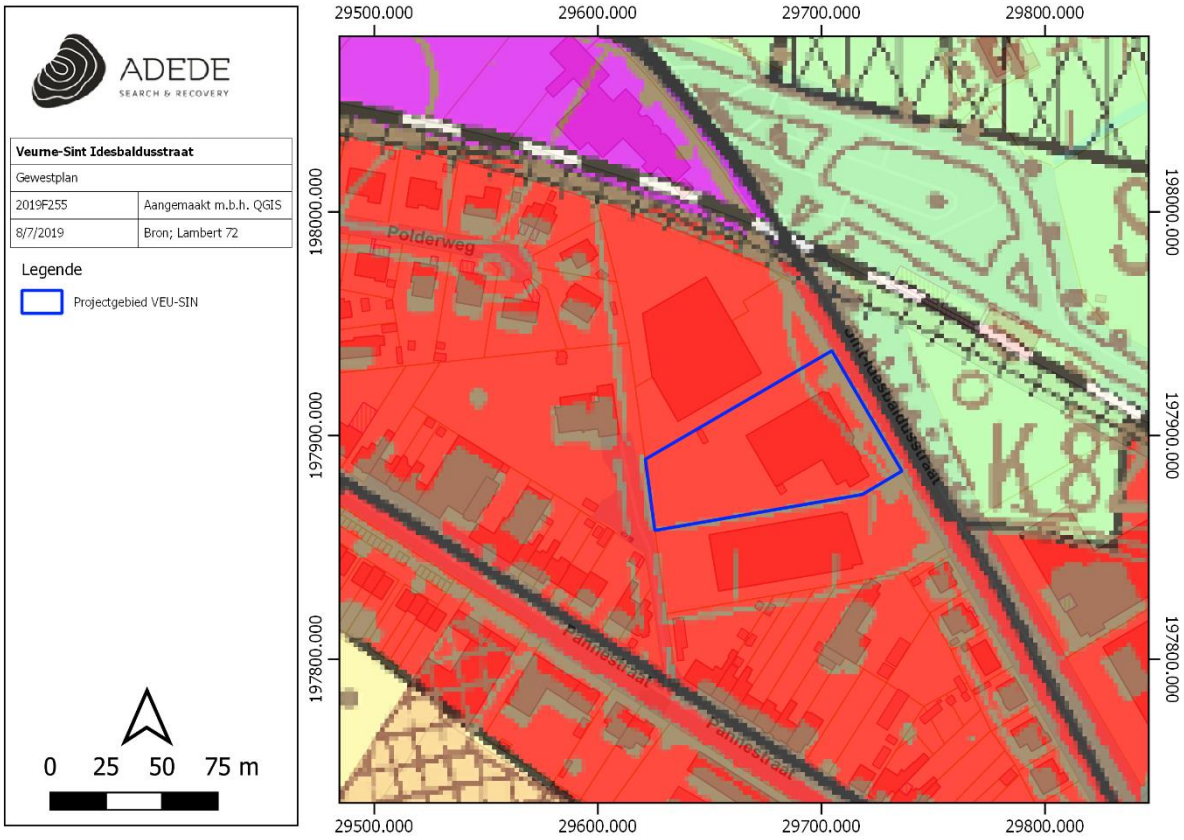
- Andere bebouwing (rood): Midden en noordelijk gedeelte. Het betreft een gebied waarbij het grootste deel bedekt wordt door structuren. Dit kan gaan over gebouwen, wegen en artificiële oppervlakten met groene oppervlakten en open bodem (tussen 30% en 80% is verhard).
- Wegen (grijs): Heeft betrekking op de Sint-Idesbaldusstraat in het oosten.
- Akkerbouw (wit): sporadisch verspreid over het projectgebied. Concreet betreft dit op een bodem die gebruikt wordt in rotatiesystemen waarbij jaarlijks gewassen worden geoogst, inclusief braakland.

Figuur 12. Situering van het projectgebied op het bodemgebruiksbestand.

3.2.3.5 Gewestplan

Het onderzoeksgebied wordt bestemd binnen woonzone.

Figuur 13. Situering van het projectgebied op het gewestplan.

3.3 Historische situering van het onderzoeksgebied

3.3.1 Algemene historische situering

Veurne en Veurne-Ambacht

Veurne wordt voor het eerst vermeld in 877 als Furnae, in een lijst van bezittingen van de Sint-Bertijnsabdij van St.-Omer (F)[17]. De naam zou verwijzen naar een eilandje, dat boven het moerassige, waterrijke gebied uitstak.

Veurne is ontstaan rond een burcht, opgericht ter verdediging tegen de Noormannen op het einde van de 9de eeuw. De locatie van de burcht van Boudewijn I in Veurne is te situeren ter hoogte van het huidige Sint-Walburgapark, waar nog steeds een terp bewaard is. In 1060 werd een handelsnederzetting vermeld ten oosten van de burcht. Ook de Sint-Walburgakerk kent een vroege oorsprong. Het is een momenteel deels gotische, deels neogotische kerk die gebouwd werd op de plaats van de voormalige burchtkapel gewijd aan Onze-Lieve-Vrouw. Er is reeds in de 9de eeuw sprake van de overbrenging van de relieken van Sint-Walburga en haar broers naar de plek. In de 12de eeuw ruimde de kapel plaats voor de eerste romaanse kerk die vanaf dan ook aan de populaire patroonheilige Sint-Walburga gewijd was[18]. Daarna werd het één der best versterkte plaatsen in het graafschap Vlaanderen. De gemeenschap, die rond de burcht was komen wonen, verkreeg in de 12de eeuw stadsrechten. In het Stadspark bevindt zich nog steeds de mote (burchtwarande).

Het graafschap Vlaanderen werd vanaf de 11de eeuw ingedeeld in kasselrijen. De kasselrij Veurne omvatte niet alleen het huidige ‘Bachten de Kupe’, nu het gebied tussen de Noordzee, de IJzer en de Franse grens, maar strekte zich zuidwaarts zelfs uit tot tegen Poperinge en Ieper. 42 parochies hingen er rechtstreeks van af, terwijl een achttal parochies en een tiental heerlijkheden voornamelijk financieel en militair moesten bijdragen.

Veurne nam in de 12de en 13de eeuw actief deel aan het economisch leven. De stad was lid van de Londense Hanze, een groepering van Vlaamse steden, die handel dreven met Londen. Door een breuk in de Vlaams-Engelse betrekkingen (1270) kwam Veurne in een crisisperiode terecht, die aansleepte tot het einde van de 16de eeuw. De stedelingen hielden er de spotnaam van "Veurnse Slapers" aan over.

[17] *GYSSELING 1960, 1007-1008*
[18] *https://inventaris.onroerenderfgoed.be/themas/3684*

Uit deze periode dateren de Veurnse kerken. De Sint-Walburgakerk is ontstaan uit de grafelijke O.-L.-Vrouwkapel en in de 10de eeuw verrijkt met relieken van St.-Walburga. Het gotisch koor uit de 13de eeuw werd gerestaureerd na een brand in 1353. Het gewelf is 23 meter hoog en geeft een grootse indruk. Het dwarsschip werd toegevoegd vanaf 1902. De kerk is rijk gemeubeld en bevat o.m. een koorgestoelte in Vlaamse Renaissance, 16de-17de eeuw, en talloze schilderijen en beelden. Er wordt een relikwie van het H. Kruis bewaard. De Sint-Walburgatoren (ca. 1350) werd nooit voltooid. De basis ervan werd later gebruikt als kruitmagazijn en waterbak (citerne).

In de 15de en 16de eeuw werd de streek geteisterd door tal van oorlogen. Zo gingen heel wat kunstwerken in kloosters en kerken verloren door de vernielingen van beeldenstormers en gereformeerden. Nochtans heeft men in de 15de eeuw nog de bouw van het Spaans Paviljoen aangevat. De hoektoren, het donjongedeelte, werd gebouwd ca. 1450 als stadhuis van Veurne. De vleugel in de Ooststraat werd aangebouwd ca. 1530. Later werd het gebouw het hoofdkwartier van de Spaanse officieren in de 17de eeuw, vandaar de naam.

In 1586 werden de twee besturen, die tot dan toe te Veurne bestonden, dat van de Stad en dat van de Kasselrij, verenigd. Samen met de regering van Albrecht en Isabella (1598-1621) bracht dit een periode van grote bloei en welvaart voor de stad en de streek. Uit deze tijd dateren heel wat historische gebouwen.

De stad kon herademen onder Maria-Theresia van Oostenrijk en Karel van Lorreinen. Herinneringen aan deze periode vormen talrijke classicistische gebouwen, zoals het St.-Janshospitaal of het vroegere arrondissementscommissariaat. Onder Jozef II, die op 10 juni 1781 in Veurne overnachtte, werden de beschouwende kloosters en geestelijke broederschappen afgeschaft, waardoor de Sodaliteit in moeilijkheden raakte en de Boetprocessie niet kon uitgaan. Pas in 1790, onder keizer Leopold II, werd dat weer mogelijk.

Toen kwam de Franse Revolutie en de stad werd door verschillende invallen geteisterd. De resterende kloosters werden afgeschaft.

Tijdens de Eerste Wereldoorlog (1914-1918) plooide het Belgische leger zich voor de Duitse aanvallen tot achter de IJzer terug. Op aanwijzen van Veurnaar Karel Cogge, toezichter bij de Noordwatering van Veurne, werd de IJzervlakte tot overstroming gebracht. De Belgen verschansten zich daarop achter de spoorwegbedding Nieuwpoort-Diksmuide, met vier jaren stellingenoorlog als gevolg.

Tijdens die IJzerslag maakte koning Albert I van het Stadhuis van Veurne zijn militaire hoofdkwartier, waar hij o.m. de Franse president en de Engelse koning ontving. Vanaf januari 1915 werd dat overgebracht naar de pastorie van Houtem, en dat tot het eindoffensief tegen de Duitsers in 1918. Vlakbij kwam er een vliegveld.

Om het behoud van Veurne te waarborgen, werden speciale maatregelen genomen, zodat militairen de stad niet meer hoefden te betreden. Toch slikte de stad wat voltreffers die enkele historische monumenten vernietigden (heropgebouwd ca. 1920).

In mei 1940, bij het begin van de Tweede Wereldoorlog, werd Veurne heftig verdedigd door de Engelsen bij hun aftocht langs Duinkerke, na de capitulatie van het Belgische leger. Bij het begin van de oorlog, maar vooral op het einde, werden om strategische redenen grote delen van het Veurnse ommeland onder water gezet. Vooral voor de Moeren, een erg vruchtbaar gebied, was het zilte zeewater desastreus[19].

3.3.2 Historisch kaartmateriaal

3.3.2.1 Kaart van Ferraris (1771 – 1778)

Hierbij wordt het onderzoeksgebied weergegeven aan de rand van een nattere zone. Binnen het onderzoeksgebied lijkt bebouwing afwezig, een laan lijkt de voorloper van de Sint-Idesbaldusstraat te verbinden met een hoeve met bijhorende tuintjes ten westen van het onderzoeksgebied.
Ten noorden wordt de locatie van een veldslag die heeft plaatsgevonden in 1297 weergegeven “Champs de Batailles en 1297”. Rond Veurne hebben er zich in dat jaar twee veldslagen afgespeeld, namelijk deze van Veurne waarnaar de kaart verwijst en deze van Bulscamp, beide gevoerd door Frankrijk Filip IV de Schone tegen het Vlaams leger[20] waarbij de slag om Buscamp de aanleiding zou gevormd hebben tot de veldslag in 1302, beter bekend als de Guldensporenslag[21].
Ten zuidoosten is de Vaubanvesting van Veurne zichtbaar,

[19] *http://www.veurne.be/product/304/geschiedenis-van-veurne*
[20] *Debois, J.M., 2013*
[21] Extraits d'une chronique anonyme intitulée anciennes chroniques de Flandre,, 1860

Figuur 14. Situering van het projectgebied op de kaart van Ferraris.

3.3.2.2 Atlas der Buurtwegen (1840)

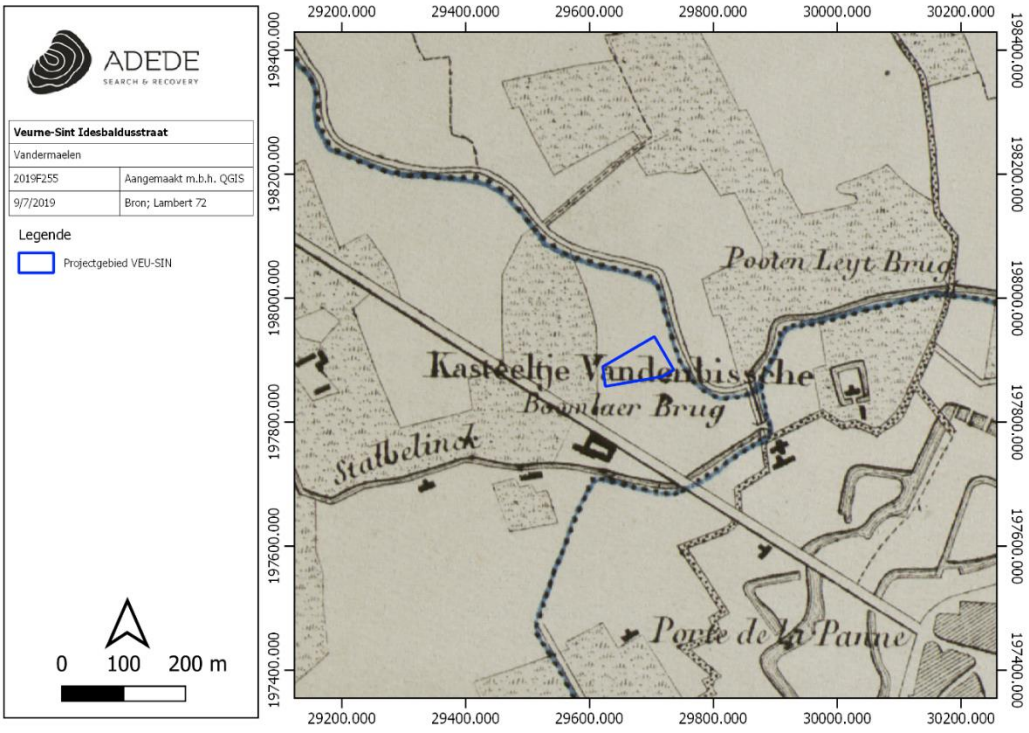
Deze kaart geeft weinig verschil met voorgaande, bebouwing lijkt volledig afwezig binnen het onderzoeksgebied, gesloten hoevebebouwing lijkt zich in het zuiden voor te doen. De Pannestraat wordt hierop voor het eerst afgebeeld in het zuiden.

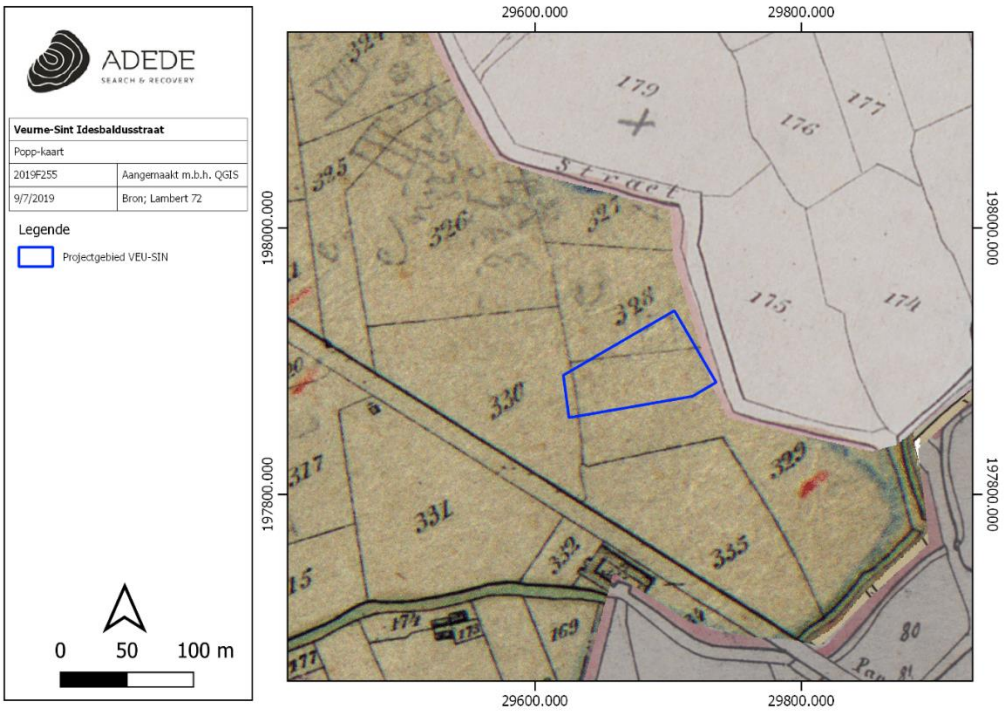

Figuur 15. Situering van het projectgebied op de Atlas der Buurtwegen.

3.3.2.3 Topografische kaart van Vandermaelen (1846 – 1854)

Ook hierop blijft bebouwing afwezig evenals in de wijdere omgeving. De weinige bebouwing die zich voordoet in de regio bestaat uit hoevebouw. Het gebied is omgeven door nattere zones. Eenzelfde beeld is zichtbaar op de kaart van Popp.

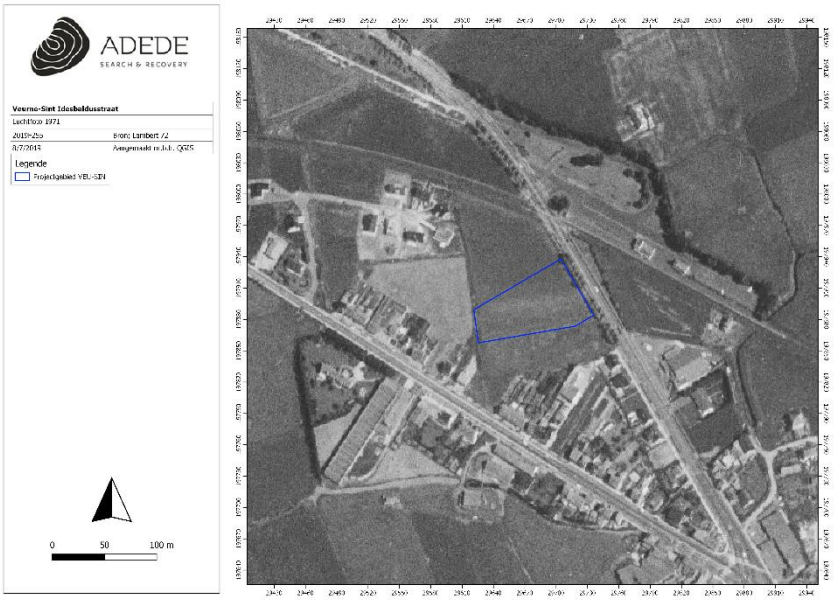

Figuur 16. Situering van het projectgebied op de kaart van Vandermaelen.

Figuur 17. Situering van het projectgebied op de kaart van Popp.

3.3.2.4 Overzicht orthofoto's 20e en 21e eeuw.

Onderstaande luchtfoto's geven een duidelijke evolutie weer van de eerste vastgestelde bebouwing. Ondanks het krantenartikel waarin de opbouw in 1947 wordt geplaatst (supra) valt op de luchtfoto van 1971 geen bebouwing binnen de contouren van het projectgebied waar te nemen. Ten zuiden, ter hoogte van de Pannestraat lijkt bebouwing zich met een dens karakter te bevinden wat een toename is ten opzichte van de laatst beschikbare historische kaart. Een eerste bebouwing wordt waargenomen op de orthofoto uit 1979 – 1990 waarbij de ingrepen duidelijk zichtbaar zijn wat laat vermoeden dat de garage eind de jaren 80 begin de jaren 90 van vorige eeuw werd opgericht. De parking verschijnt pas voor het eerst op de luchtfoto uit 2000-2003 waarbij het projectgebied zich kenmerkt zoals vast te stellen in de hedendaagse situatie.

ADEDE
SEARCH & RECOVERY
Veurne-Sint Idesbaldusstraat
Luchtfoto 1971
2019F255
Aangemaakt m.b.h. QGIS
9/7/2019
Bron; Lambert 72
Legende
Projectgebied VEU-SIN
0
50
100 m

ADEDE
SEARCH & RECOVERY
Veurne-Sint Idesbaldusstraat
luchtfoto 1979-1990
2019F255
Aangemaakt m.b.h. QGIS
9/7/2019
Bron; Lambert 72
Legende
Projectgebied VEU-SIN
0
25
50 m

Figuur 18. Situering van het projectgebied op de orthofoto's uit 1971, 1979 – 1990, 2000-2003 & 2005-2007

3.4 Archeologische situering van het projectgebied

3.4.1 Meldingen CAI

Binnen het onderzoeksgebied werd voorafgaand nog geen archeologisch onderzoek verricht. In de directe en nabije omgeving zijn reeds verscheidene archeologische waarden gekend. Een cluster van CAI waarden in het zuidoosten wordt niet besproken gezien de ligging binnen het historisch centrum van Veurne.

CAI Locatie 73128: Deze site met walgracht, eveneens zichtbaar op de Topografische kaart van Vandermaelen is bewaard gebleven tot ca. 1850. De gracht is tot op heden bewaard[22].

CAI Locatie 207302: Zo'n 600 meter ten noordoosten werd in 2013 archeologisch onderzoek verricht waarbij 19e eeuwse greppelsegmenten werden aangetroffen, een enkel middeleeuws spoor met laatmiddeleeuws aardewerk evenals roerende archaeologica waaronder niet contextgebonden postmiddeleeuws aardewerk en een kanonskogel uit ijzer[23].

CAI Locatie 152491: Zo'n 800 meter ten noordoosten werd eveneens een proefsleuvenonderzoek verricht in 2011 waarbij sporen zoals veenwinning, bomkraters uit de Eerste of tweede wereldoorlog, middeleeuwse kuilen en greppels naast vondstmateriaal werden aangetroffen. Hier werd besloten dat het ging om offsite fenomenen[24].

CAI Locatie 71571: Betreft een indicator naar een site met walgracht gelegen op het huidige vliegveld van Koksijde[25] ca. 1 km ten noorden van het onderzoeksgebied.

CAI Locatie 71572: Eveneens een indicator, zo'n 1.2km ten noorden naar De Grote Kwinte, uithof van de Sint-Niklaasabdij van Veurne[26].

CAI Locatie 75488: 1.3km ten noordwesten wordt nog een indicator weergegeven naar "het capelleken van Onze Lieve Vrouw ten Houcke, alras van Bogaerde"[27]

CAI Locatie 151240: Een proefsleuvenonderzoek daterende uit 2010 bracht enkele onbepaalde kuilen en grachten aan het licht naast een gedateerd 19e-20e eeuws spoor[28].

CAI Locatie 75480: Deels overlappend met vorige melding betreft dit een indicator naar een uithoeve van Ten Bogaerde, oorspronkelijk in Adinkerke gesitueerd, maar ligt in Veurne[29].

CAI Locatie 73116: Betreft een indicator naar bebossing die reeds op de Topografische kaart van Vandermaelen zichtbaar was[30].

[22] https://cai.onroerenderfgoed.be/locatie/73128
[23] *Boncquet, T., 2013*
[24] *Demey, D., 2011*
[25] https://cai.onroerenderfgoed.be/locatie/71571
[26] https://cai.onroerenderfgoed.be/locatie/71572
[27] https://cai.onroerenderfgoed.be/locatie/75488
[28] *Van Heymbeeck, E.,et al, 2010*
[29] https://cai.onroerenderfgoed.be/locatie/75480

CAI Locatie 70105: Een toevalsvondst, daterende uit 1845 waarbij een heuveltje aanzien werd als een tumulus met 5 Gallo-Romeinse urnen: in de asse van 1 van de urnen lag een halssnoer gemaakt met rode kralen. Deze wordt voorzichtig in de Midden-Romeinse periode gedateerd.

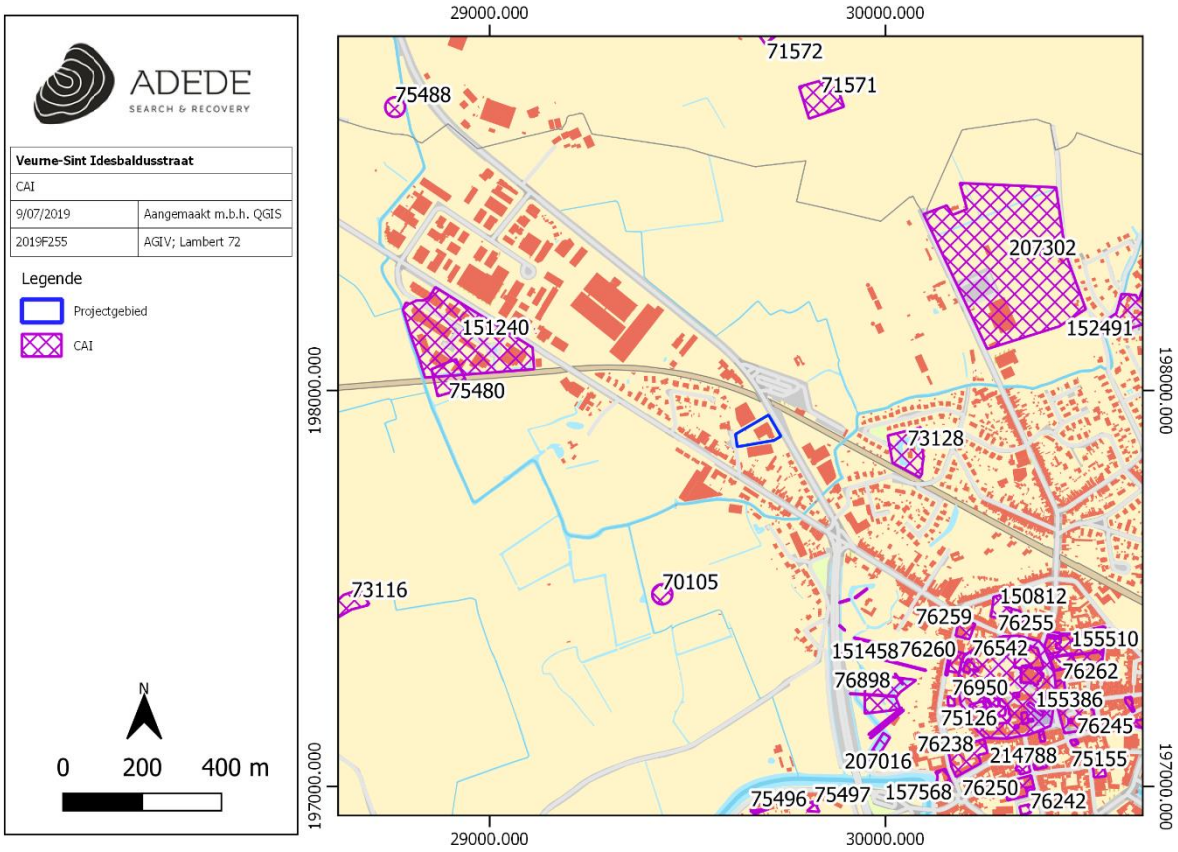
3.4.2 Archeologienota's en recente onderzoeken in de nabije omgeving.

ID 1927: In 2017 werd door BAAC een archeologienota opgesteld op zo'n 200 meter ten zuiden van het onderzoeksgebied. Hierbij werd geen vervolgonderzoek geadviseerd wegens de bodemverstoring aangegeven op de bodemtypekaart evenals het uitvenen van het onderzoeksgebied ten westen[31].

ID 1546: Eveneens daterend in 2017 werd een bureauonderzoek met landschappelijk bodemonderzoek en proefsleuvenonderzoek uitgevoerd. Dit laatste bracht een paalspoor uit de Nieuwe Tijd evenals grachten en greppels uit deze periode aan het licht. Het onderzoek wees uit dat het hier jonge Oudlandpoldergronden betrof. Kreekruggronden werden aangetroffen waarbij noch veen noch dekzanden werden aangetroffen. Dit onderzoek bevindt zich op ca. 150m ten noordwesten[32].

ID5405: Een derde archeologienota, eveneens daterend uit 2017, gebeurde naar aanleiding van de herinrichting van de N35 Veurne – De Panne. Hierbij werd geconcludeerd over te gaan op een werfbegeleiding ten einde een waardering van het terrein te maken[33].

[30] https://cai.onroerenderfgoed.be/locatie/73116
[31] *Claus, A., 2017*
[32] *Bartholomieux, B., et al, 2017*
[33] *Swaelens, C., et al, 2017*

Figuur 19. Situering van enkele CAI locaties in de omgeving van het projectgebied.

3.4.3 Archeologische waardering adhv. Bovenstaande resultaten

Meldingen op de Centrale Archeologische Inventaris omvatten enerzijds voornamelijk indicatoren naar unieke locaties, anderzijds ten gevolge van proefsleuvenonderzoeken en een enkele toevalvondst.

De resultaten van de uitgevoerde proefsleufonderzoeken in de regio zijn eerder beperkt te noemen en handelen vaak over grachten, greppels en kuilen gerelateerd aan de middeleeuwen en Nieuwe tot Nieuwste Tijden. Hierbij lijkt het vaak te gaan om off-site fenomenen. Gekoppeld aan de historische kaarten, die de regio ten noordwesten van Veurne weergeeft als zijnde een nat landschap met verspreide en op zich gerichte hoevebouw lijkt het aantreffen van off-site fenomenen hierbuiten enigszins te verklaren. Recent archeologisch onderzoek in de nabije omgeving door Monument Vandekerckhove in 2017 wees eveneens op het jonge karakter van de bodem in de directe omgeving. Het ontbreken van veen of dekzanden in de kreekruggen liet ook toe een lage verwachting naar steentijden toe naar voren te schuiven. Een enkele toevalsvondst, gedaan in 1845 wees op een

mogelijkse occupatie tijdens de Romeinse periode van de regio. Een mogelijke kanttekening hierbij is dat het onderzoek in de regio eerder beperkt lijkt te zijn om tot een algemene conclusie te komen van de omgeving van het onderzoeksgebied.

4 Besluit

4.1 Besluit gespecialiseerd publiek

Op basis van het beschikbare en geraadpleegde bronnenmateriaal kon binnen het bureauonderzoek de aan- of afwezigheid van een archeologische site of relevante archeologische overblijfselen binnen de contouren van het projectgebied niet met zekerheid worden aangetoond. Wel is het mogelijk een archeologische verwachting naar voor te schuiven teneinde een antwoord te kunnen bieden op de gestelde onderzoeksvragen.

Aan de hand van de geraadpleegde cartografische bronnen kan worden vastgesteld dat het projectgebied algemeen in een landelijke omgeving bevindt en geen rechtstreeks deel uitmaakt van de ontwikkeling van de historische kern van Veurne. Gedurende de 18e en 19e eeuw blijft de bewoning voornamelijk bestaan uit gesloten en op zich gerichte hoevebouw.

Op de kaart van Ferraris is een beeld op te merken, waarbij de omgeving van het projectgebied opvallend leeg blijft, gevrijwaard van bebouwing waarbij voornamelijk het onmiddellijke westelijke deel als natte zones bestempeld worden. De daaropvolgende Atlas der Buurtwegen en Kaart van Vandermaelen tonen eenzelfde beeld waarbij bewoning binnen het onderzoeksgebied niet wordt weergegeven.

Archeologisch onderzoek in de nabije omgeving en ruimere omgeving wees op voornamelijk off site fenomenen waarbij kuilen, greppels en grachten werden aangetroffen. De sporen die aangetroffen werden, werden veelal gedateerd in de middeleeuwen, Nieuwe en Nieuwste Tijden, voor deze periodes geldt een eerder lage verwachting. Voorgaande periodes werden niet geattesteerd met uitzondering van een 19^{e} eeuwse Romeinse toevalvondst.

Het plangebied maakt deel uit van de westelijke Polders van de Belgische kustvlakte en is volgens de bodemtypekaart opgebouwd uit waddengronden en kreekruggronden. Dit zijn oeverafzettingen met depressies van een groter geulsysteem. Bij geulen zijn de originele sedimenten doorgaans volledig geërodeerd. Indien er potentieel zou zijn voor de bewaring van steentijdvindplaatsen zou er onder de estuariene sedimenten eerst veen (al dan niet ontgonnen) aanwezig zijn en pas dan dekzanden. Dit houdt in dat steentijden zich doorgaans op een grote diepte bevinden indien deze zouden aanwezig zijn binnen het plangebied. Bijkomend is op een afstand van amper 150m van het onderzoeksgebied reeds een landschappelijk bodemonderzoek aangevuld met een proefsleuvenonderzoek gebeurd. Een opmerkelijke waarneming was de jonge leeftijd van de polderbodem en de afwezigheid van veen.

De geplande werken omvatten de sloop van het bestaande verkoopfiliaal waarop volgend twee nieuwe handelspanden worden opgericht en de bijhorende parking heraangelegd wordt met

achteraan wadi en nutsvoorziening. De verstoringen die hierbij veroorzaakt worden, blijven echter beperkt ten opzichte van de huidige verstoringen. Een vloerplaat met onderfundering tot een diepte van ca. 25-30cm en lokale zoolfundering ter hoogte van de palen en de wadi met oppervlakte van ca. 168m² zullen voor de grootste ingreep zorgen.

Gekoppeld aan de archeologische verwachting besluit ADEDE BVBA het volgende:

- De geplande ingrepen gaan niet dieper dan de ingrepen ten gevolge van de bestaande bebouwing en parking met uitzondering van de wadi, pompputten, bufferputten, regenwaterputten. Onderzoek op deze locaties zou enkel tot een versnipperd beeld leiden.
- De landschappelijke ligging binnen een natte omgeving en bodemindicaties uit recente onderzoeken geven geen gunstige indicaties naar aantrekkingskracht op de mens. Aanvullend stelt de Quartair geologische kaart de ligging binnen een geulopvuling daterend uit het Laat-Holoceen waardoor de omgeving waarbinnen het plangebied behoort gedurende lange tijd onbewoonbaar was. Bovendien zijn hierdoor de onderliggende oudere afzettingen al geheel of gedeeltelijk weggeërodeerd. Dit wordt onder andere bevestigd door het ontstaan van Veurne, op een ‘eiland’verhoogd in het landschap. Een verwachting voorafgaand aan de middeleeuwse periodes is uiterst laag te noemen.
- Omwille van de negatieve resultaten in de omgeving en de dichte bebouwing, zal verder onderzoek hoogstens kunnen leiden tot een vaststelling op zich en niet kunnen bestudeerd worden binnen de ruimere regio
- Archeologisch onderzoek lijkt voornamelijk te resulteren in off site fenomenen zoals kuilen, grachten en greppels vanaf de middeleeuwen.

Omwille van bovenstaande gegevens besluit ADEDE Bvba dat het kennisvermeerderingspotentieel bij verder onderzoek te laag is om de daarmee gepaard gaande kosten te kunnen verantwoorden.

5 Bibliografie

Baeteman C. 2008, De Holocene geologie van de Belgische Kustvlakte, Geological survey of Belgium Professional Paper 2, p. 2-36.

Baeteman, C. 2007, De laat-holocene evolutie van de Belgische Kustvlakte: sedimentatieprocessen versus zeespiegelschommelingen en Duinkerke transgressies, in: de Kraker A.M.J. en Borger G., (eds.), Veen-vis-zout. Landschappelijke dynamiek in de zuidwestelijke delta van de Lage Landen. Geoarchaeological and Bioarchaeological Studies 8, Vrije Universiteit Amsterdam, Amsterdam, p. 1-18.

Baeteman C. 1987, Ontstaan en evolutie van de kustvlakte (tot 2000 jaar voor heden), in: Thoen H., (ed.), De Romeinen langs de Vlaamse kust, Gemeentekrediet, Leuven, p. 18-21.

Bartholomieux, B., et al, 2017, ARCHEOLOGIENOTA VEURNE SINT-IDESBALDUSSTRAAT (prov. WEST-VLAANDEREN) VERSLAG VAN RESULTATEN PROEFSLEUVENONDERZOEK, Ingelmunster.

Boncquet T. 2013: Archeologisch vooronderzoek Will Tura Sportpark (Veurne), Ruben Willaert rapport 46, Sijsele.

Claus, A., 2016, Archeologienota Veurne, Pannestraat, Mariakerke.

Demey, D. 2011: Archeologische terreininventarisatie verkaveling Burgweg - gem. Veurne, Ruben Willaert bvba.

Debois, J.M., 2013, Veldslagen in Neder-Lotharingen, Brussel.

Ervynck A., Baeteman C., Demiddele H., Hollevoet Y., Pieters M., Schelvis J., Tys D., Van Strydonck M., Verhaeghe F. 1999. Human occupation because of a regression, or the cause of a transgression? A critical review of the interaction between geological events and human occupation in the Belgian coastal plain during the first millennium AD, Probleme der Küstenforschung im südlichen Nordseegebiet 26, p. 97-121.

GYSSELING M. 1960, Toponymisch woordenboek van België, Nederland,
Luxemburg, Noord-Frankrijk en West-Duitsland (vóór 1226), deel I A-M

Hermans, M. 2012, Analyse van het aardewerk uit de vroegmiddeleeuwse site Uitkerke-Groenwaecke, Terra Incognita 5, p. 77-90.

Hillewaert B., Hollevoet Y., Ryckaert M. (Ed.) 2011, Op het raakvlak van twee landschappen: de vroegste geschiedenis van Brugge. Van de Wiele, Brugge.

Mostaert, F. 2000, Geografische situering en ontwikkeling van de Vlaamse kuststreek kustlandschap, in: Meulemeester J.L., (ed.), Met zicht op zee, Vlaanderen 49, p. 2-6.

Swaelens, C., et al, 2017, Archeologienota Koksijde -De Panne, N35, Mariakerke.

Thoen, H., Vanhoutte, S. 2004, De Romeinse wegen in het Vlaamse kustgebied. Leiden alle wegen naar Oudenburg? in: Vlaanderen 53, p. 178-184

Tys D. 2001/2002, De inrichting van een getijdenlandschap. De problematiek van de vroegmiddeleeuwse nederzettingsstructuur en de aanwezigheid van terpen in de kustvlakte: het voorbeeld van Leffinge (gemeente Middelkerke), prov. West-Vlaanderen, in: Archeologie in -Vlaanderen VIII, p. 257-279.

Van Heymbeeck, E.; Hantson, W.; Mervis, D.; Goudie Falckenbach, E.; 2010. Archeologisch proefsleuvenonderzoek bedrijventerrein in de Pannestraat te Veurne, onuitgegeven rapport.

www.geopunt.be

www.geoportaal.be

www.cartesius.be

https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/

https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/16722

https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/archeologienotas

https://cai.onroerenderfgoed.be

6 Lijst van figuren

Figuur 1. Zicht op het terrein van straat..... - 11 -
Figuur 2: Evolutie van de kustvlakte vanaf het laat-Paleolithicum tot het Mesolithicum..... - 28 -
Figuur 3: Evolutie van de kustvlakte vanaf het Neolithicum tot de Ijzertijd..... - 29 -
Figuur 4: Evolutie van de kustvlakte vanaf de laat-Romeinse tijd tot de 8ste-9de eeuw..... - 30 -
Figuur 5. Situering van het projectgebied op het DHMVII, digitaal terreinmodel 1m..... - 31 -
Figuur 6. Situering van het projectgebied op het DHMVII, digitaal terreinmodel 1m (detail). ..... - 32 -
Figuur 7. Hoogteprofielen van het projectgebied..... - 33 -
Figuur 8. Situering van het projectgebied op de tertiair geologische kaart..... - 34 -
Figuur 9. Situering van het projectgebied op de quartair geologische kaart..... - 35 -
Figuur 10. Situering van het projectgebied op de bodemtypekaart..... - 37 -
Figuur 11. Situering van het projectgebied op de potentiële bodemerosiekaart..... - 38 -
Figuur 13. Situering van het projectgebied op het bodemgebruiksbestand. ..... - 39 -
Figuur 14. Situering van het projectgebied op het gewestplan..... - 40 -
Figuur 15. Situering van het projectgebied op de kaart van Ferraris..... - 44 -
Figuur 16. Situering van het projectgebied op de Atlas der Buurtwegen..... - 45 -
Figuur 17. Situering van het projectgebied op de kaart van Vandermaelen. ..... - 46 -
Figuur 18. Situering van het projectgebied op de kaart van Popp..... - 46 -
Figuur 19. Situering van het projectgebied op de orthofoto's uit 1971, 1979 – 1990, 2000-2003 & 2005-2007..... - 49 -
Figuur 20. Situering van enkele CAI locaties in de omgeving van het projectgebied. ..... - 52 -